

Ime modula 1

Informacijski in komunikacijski kanali v okviru modela kariernega svetovanja (ang. GSM) na področju večnamenskega kmetijstva (ang. MA)

UVOD

Modeli so oblikovani tako, da uporabnikom pomagajo vizualizirati in razumeti vlogo, ki jo ima posamezna organizacija znotraj različnih sistemov. Model kariernega svetovanja (ang. GSM) na področju večnamenskega kmetijstva (ang. MA) prikazuje vlogo vseh interesnih skupin, organizacij in ustanov, ki sodelujejo pri kariernem in strokovnem svetovanju. To orodje pomaga kariernim svetovalcem in drugim udeležencem trga dela na področju večnamenskega kmetijstva, da se lažje orientirajo pri iskanju potrebnih informacij in zavzamejo čim bolj celovit pristop.

PREGLED

GSM predstavlja različna področja usmerjanja/svetovanja za tiste, ki se želijo zaposliti na področju večnamenskega kmetijstva ali bi želeli zamenjati svoj poklic. To so mladi, ki imajo radi živali, ki želijo živeti na podeželju, ki želijo delati na prostem, ki imajo dober odnos do narave, in ki si želijo spremenljivega in zanimivega dela. GSM lahko pomaga ugotoviti, kakšno izobrazbo bi potrebovali in katero delo bi bilo za njih primerno.

V modulu Informacijski in komunikacijski kanali v okviru GSM bodo predstavljene analize štirih že obstoječih modelov kariernega svetovanja, ki se uporabljajo v štirih državah: v Španiji, na Irskem, Hrvaškem in v Sloveniji. Gre za sisteme različnih institucij, ki se uporabljajo za usmerjanje študentov, iskalcev zaposlitve in brezposelnih. Novi GSM, ki je bil prilagojen vsem štirim državam, predstavlja predlog za drugačen pretok informacij in komunikacijo med institucijami, ponudniki, delodajalci, študenti in drugimi, ki jih zanima delo v večnamenskem kmetijstvu. V modulu bodo predstavljene tudi nekatere že obstoječe evropske platforme, primerne za udeležence trga dela: EPALE, CEDEFOP in ESCO.

UČNI CILJI

Znanje

Udeleženec bo znal:

- Opisati različne sisteme GSM štirih držav: Hrvaške, Irske, Slovenije in Španije ter jih med seboj primerjati.
- Interpretirati SWOT analizo obstoječih GSM in novega modela.
- Razlikovati med potrebnimi informacijami in načinom njihovega pridobivanja od različnih institucij za usmerjanje/ svetovanje delodajalcem, študentom, brezposelnim in kmetom na področju večnamenskega kmetijstva.
- Primerjati različne evropske platforme, kot so EPALE, CEDEFOP in ESCO.

Spretnosti

Udeleženec bo sposoben:

- Praktično komunicirati v okviru GSM s poudarkom na večnamenskem kmetijstvu.
- Uporabljati in pridobivati informacije z uporabo javno dostopnih evropskih platform (EPALE, CEDEFOP, ESCO).

Odnos

Udeleženec bo zmožen:

- Sprejeti pozitiven odnos do posodabljanja informacijskih in komunikacijskih spretnosti pri usmerjanju/svetovanju osebam, vključenim v trg dela na področju večnamenskega kmetijstva.
- Postaviti izziv boljšega sodelovanja med akterji na trgu dela.

Okrajšave/kratice

GSM	Model kariernega svetovanja (ang. Guidance service model)
GSP	Karierni svetovalc (ang. Guidance service provider)
MA	Večnamensko kmetijstvo (ang. Multifunctional agriculture)
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (ang. Organisation for Economic Co-operation and Development)
IES	Informacijsko izmenjevalno mesto (ang. Information Exchanging Spot)

KAZALO

1.	Analiza modela kariernega svetovanja (GSM) na področju večnamenskega kmetijstva (MA)	4
1.1.	Uvod	4
1.2.	Večnamensko kmetijstvo.....	5
1.3.	Sistemi vseživljenjskega svetovanja na Hrvaškem, v Sloveniji, Španiji in na Irskem	6
1.3.1.	Svetovalni sistem na Hrvaškem	6
1.3.2.	Svetovalni sistem v Sloveniji	7
1.3.3.	Svetovalni sistem v Španiji	7
1.3.1.	Svetovani sistem na Irskem.....	8
1.4.	Model kariernega svetovanja (ang. GSM) na področju večnamenskega kmetijstva (ang. MA).....	9
1.4.1.	Model kariernega svetovanja (GSM) na Hrvaškem.....	10
1.4.2.	Model kariernega svetovanja (GSM) v Sloveniji.....	11
1.4.3.	Model kariernega svetovanja (GSM) v Španiji.....	13
1.4.4.	Model kariernega svetovanja (GSM) na Irskem	16
1.5.	SWOT analiza obstoječega sistema GSM	19
2.	Predlog novega modela kariernega svetovanja (GSM)	23
2.1.	Uvod	23
2.2.	Predstavitve novega GSM	24
3.	Informacije znotraj GSM	27
3.1.	Uvod	27
3.1.1.	Informacijska pismenost	28
3.1.2.	Podatki, informacije in znanje	29
3.1.3.	Informacije znotraj GSM.....	30
3.1.4.	Informacije s področja splošnega kariernega svetovanja	30
3.1.5.	Informacije s področja strokovnega svetovanja	31
3.1.6.	Informacije s področja podjetniškega svetovanja.....	33
3.1.7.	Svetovanje prilagojeno osebam s posebnimi potrebami	33
3.2.	Uporaba informacij za različne skupine na trgu dela.	34
3.2.1.	Ponudba delovne sile - delodajalci.....	34
3.2.2.	Povpraševanje po delovni sili	35
4.	Komunikacija znotraj modela kariernega svetovanja (GSM).....	36
4.1.	Uvod	36
4.2.	Komunikacijski proces.....	36
4.3.	Komunikacijski kanali	38
5.	Evropske platforme - EPALE, CEDEFOP, ESCO in druge.....	41
5.1.	EPALE	42
5.2.	CEDEFOP.....	43
5.3.	ESCO	43
6.	REFERENCE/ POVEZAVE	44
7.	ZAKLJUČEK.....	45

1. Analiza modela kariernega svetovanja (GSM) na področju večnamenskega kmetijstva (MA)

1.1. Uvod

Razmislite o naslednjih vprašanjih:

Katere ustanove so vključene v postopke svetovanja (poklicnega, strokovnega, podjetniškega itd.) na področju večnamenskega kmetijstva? Kakšne so njihove vloge? Ali imajo vzpostavljeno mrežo za sodelovanje in izmenjavo informacij? Koliko ustanov mora nekdo obiskati, če želi pridobiti informacije in smernice za spremembo poklica in postati kmet?

Model kariernega svetovanja (GSM) so zasnovali štiri konzorcijski partnerji projekta AgriNext iz Hrvaške, Irske, Slovenije in Španije z namenom, da bi odgovorili na zgornja vprašanja. Model poskuša vključiti tudi ustanove s področja večnamenskega kmetijstva.

V središču GSM je trg dela, za katerega je značilno:

- Ponudba dela (podjetja, kmetije z dopolnilnimi dejavnostmi, samostojni podjetniki in socialna podjetja).
- Povpraševanje po delovni sili (udeleženci praktičnega usposabljanja z učenjem na delovnem mestu, iskalci zaposlitve, ki prvič iščejo zaposlitev ali jo želijo zamenjati, brezposelni, ki so izgubili zaposlitev, osebe s posebnimi potrebami).

Podjetja in drugi delodajalci lahko neposredno komunicirajo z iskalci zaposlitve, v večini primerov pa iskanje ali zaposlovanje poteka preko ponudnikov svetovalnih storitev ali različnih platform.

Pri večnamenskem kmetijstvu in tudi na drugih področjih lahko svetovanje glede na vsebino razdelimo na splošno, strokovno, podjetniško in prilagojeno osebam s posebnimi potrebami. Meje med različnimi področji so pogosto nejasne, saj nekatere organizacije posegajo na več opisanih področij.

Dejavnost:

Oglejte si posnetek [Vaša kariera v kmetijstvu](#)¹ in se podrobneje spoznajte, kako je tehnologija povezana s kmetijstvom ter se seznanite z znanji, ki so potrebna za delo v kmetijstvu. Katera tehnologija bo po vašem mnenju najbolj vplivala na prihodnost kmetijstva?

Oglejte si tudi video [20 najbolje plačanih delovnih mest v kmetijstvu](#)¹ in se seznanite z različnimi poklici, ki so povezani s kmetijstvom. Katero od teh možnosti zaposlitve bi radi podrobneje raziskali?

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=avYtbyGKpWo>

1.2. Večnamensko kmetijstvo

Kmetijstvo je bilo vedno ključnega pomena za rast podeželskih skupnosti in oblikovanje podeželskih krajin. Trenutno se razpravlja o tem, kako bo kmetijstvo vplivalo na podeželska območja v prihodnosti. Čeprav ima kmetijstvo še vedno pomembno vlogo pri ustvarjanju dohodka in zaposlovanju na podeželju (neposredno in posredno), njegova vloga v podeželskem gospodarstvu vse bolj upada. Družba od kmetijstva vse bolj pričakuje, da bo poleg gospodarskega prispevka pri proizvodnji hrane med drugim opravljala tudi storitve, povezane z okoljem in krajino, upravljanjem voda in obvladovanjem poplav, socialno oskrbo in povezanost. Eden od razlogov je, da kmetijstvo še vedno porablja veliko več kot 50 % zemljišč na območju EU, drugi pa, da podeželska območja vse bolj prehajajo iz proizvodne v potrošno dejavnost, kar pomeni, da morajo opravljati socialne, rekreacijske ali vzdrževalne funkcije. (Potter in Tilzey, 2005)

“Deklaracija Odbora kmetijskih ministrov OECD (Maier in Shobayashi, 2001) opredeljuje večnamenskost kmetijstva na naslednji način:

“Kmetijska dejavnost lahko poleg svoje osnovne funkcije proizvodnje hrane in vlaken oblikuje tudi krajino, zagotavlja okoljske koristi, kot so ohranjanje zemljišč, trajnostno upravljanje obnovljivih naravnih virov in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter prispeva k socialno-ekonomski uspešnosti številnih podeželskih območij. Kmetijstvo je večnamensko, če ima poleg proizvodnje hrane in vlaken še eno ali več drugih funkcij” (Ref. 11)

Slika 1: Pridelava zelenjave. Vir:

https://stock.adobe.com/si/search?get_facets=1&order=relevance&safe_search=1&search_page=9&k=agriculture&clickref=1100lxR6HZKx&mv=affiliate&mv2=Freepik&as_camptype=as

Dejavnosti:

Oglejte si videoposnetek, [Nizozemska - večnamensko kmetijstvo](#)², kako nizozemska družina združuje upravljanje prašičje farme in vrtca. Ali menite, da sta ti poslovni dejavnosti združljivi?

² <https://www.youtube.com/watch?v=yOGMJvkSbGo>

1.3. Sistemi vseživljenjskega svetovanja na Hrvaškem, v Sloveniji, Španiji in na Irskem

Mrežo Euroguidance sestavljajo nacionalni centri za iskanje virov in informacij za karierno svetovanje, ki sodelujejo po vsej Evropi in povezujejo različne sisteme kariernega svetovanja. Glavne ciljne skupine mreže Euroguidance so strokovnjaki za karierno svetovanje in oblikovalci politik iz izobraževalnega in zaposlitvenega sektorja. Vsem centrom Euroguidance so skupni cilji podpiranje razvoja evropskih razsežnosti vseživljenjskega kariernega svetovanja, podpiranje razvoja kompetenc strokovnjakov za karierno svetovanje in ozaveščanje o pomenu mednarodne mobilnosti ter zagotavljanje informacij in komunikacije o evropskih razsežnostih kariernega svetovanja.

Interaktivni zemljevid in druge informacije lahko najdete na spletni strani [Euroguidance za nacionalne sisteme svetovanja](#)³.

1.3.1. Svetovalni sistem na Hrvaškem

Na Hrvaškem so storitve vseživljenjskega kariernega svetovanja in informiranja na voljo vsem državljanom, ki študirajo, delajo, so brezposelni ali želijo spremeniti poklic. Storitve, ki podpirajo vseživljenjsko učenje in razvoj kariere, zagotavljajo nacionalni organi na področju izobraževanja in zaposlovanja ter so brezplačne. Za zagotavljanje in razvoj vseživljenjskega svetovanja na Hrvaškem skrbita Ministrstvo za znanost in izobraževanje ter Ministrstvo za delo in pokojninski sistem.

Obe podpirajo tudi različni organi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, med drugim tudi:

- Hrvaški zavod za zaposlovanje (ter njegove nacionalne, regionalne in lokalne enote);
- Agencija za izobraževanje in usposabljanje učiteljev,
- Agencija za znanost in visoko šolstvo,
- Agencija za poklicno izobraževanje in usposabljanje,
- Izobraževanje odraslih,
- in številne druge.

Leta 2015 je bil ustanovljen **Forum za vseživljenjsko karierno svetovanje**, svetovalna mreža za politike vseživljenjskega kariernega svetovanja, ki naj bi združila ustrezne akterje iz zgoraj navedenih sektorjev, da bi razvila učinkovitejšo in bolj sistematično zakonodajo.

Več o hrvaškem sistemu vseživljenjskega svetovanja si lahko preberete na:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-croatia>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442.

³ <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-ireland>

1.3.2. Svetovalni sistem v Sloveniji

Slovenija ima dobro uveljavljene sisteme, ki nudijo podporo svetovanja in usmerjanja:

- ustanove za izobraževanje in usposabljanje,
- Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje,
- razne ustanove na področju kariernega svetovanja.

Mladim je na voljo svetovanje šolskih svetovalnih delavcev in kariernih svetovalcev v univerzitetnih kariernih centrih kot tudi svetovalnih delavcev kateregakoli od 12 kariernih centrov Zavoda RS za zaposlovanje

Odrasli se lahko brezplačno posvetujejo na Kariernih središčih Zavoda RS za zaposlovanje ali pa se poslužujejo izobraževalnega svetovanja v 17 regijskih svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih, ki delujejo v okviru Zavoda RS za izobraževanje odraslih.

Več o svetovalnih sistemih v Sloveniji na:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-slovenia>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.3.3. Svetovalni sistem v Španiji

Španski sistem kariernega svetovanja načeloma zagotavlja dostop do storitev izobraževanja in poklicnega usmerjanja za vse državljane v kateremkoli življenjskem obdobju - ne glede na to, ali se izobražujejo ali usposablajo, so zaposleni, brezposelni ali se vseživljenjsko izobražujejo. Ker je Španija zelo decentralizirana država, poklicno usmerjanje zagotavljajo različne ustanove in organizacije centralne vlade in avtonomnih skupnosti (regij), in sicer znotraj:

- izobraževalnega sistema,
- sistema zaposlovanja,
- socialnih partnerjev: Gospodarska zbornica, organizacija delodajalcev in sindikatov,
- zasebnih organizacij.

Zakon o izobraževanju - znan kot » LOMLOE, december 2020« - opredeljuje nacionalno zakonodajo in priznava "svetovanje kot pravico učenca" kot ključni dejavnik kakovosti izobraževanja. Poudarja individualizirano usposabljanje, ki prispeva k celovitemu izobraževanju na področju znanja, spretnosti in vrednot.

Regionalne uprave morajo zagotoviti posebne storitve in vire, vključno s specializiranimi strokovnjaki, ki zagotavljajo šolski uspeh. To spada v skupni okvir, ki upošteva odgovornosti vsakega ponudnika in avtonomnih skupnosti, njegov cilj pa je optimizirati rezultate in postaviti vseživljenjsko svetovanje kot podporo vseživljenjskemu učenju.

Izobraževalni organi in šole v avtonomnih skupnostih (regijah) imajo svoje organe, pristojne za izobraževalno, poklicno in strokovno svetovanje. Prav tako imajo šole, ki izvajajo obvezno

srednješolsko poklicno, strokovno in splošno izobraževanje ter usposabljanje, pa tudi višje, visoke in univerzitetne šole lastne svetovalne službe, ki nudijo informacije, podporo, usmerjanje in svetovanje. Prav tako imajo zavodi za zaposlovanje lastne službe za strokovno svetovanje, ki jih dopolnjujejo službe socialnih partnerjev (sindikatoev in organizacij delodajalcev) na tem področju. Obstaja tudi nacionalna zakonodaja za javne službe na področju zaposlovanja.

Več o svetovalnih sistemih v Španiji preberite na:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-spain>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.3.1. Svetovani sistem na Irskem

Na Irskem nacionalne službe za svetovanje financirajo država in zasebniki. Izvajanje teh storitev se razlikuje glede na dejavnike kot so ustrezne politike, kadrovske viri, demografija strank in institucionalne ureditve.

Na področju izobraževanja in usposabljanja je lahko svetovanje vključeno v splošni program izobraževanja/usposabljanja in se izvaja v njegovem okviru ali pa se zagotovi izvajanje posebnega programa izobraževanja in/ali usposabljanja. Natančneje, svetovanje, ki ga financira irsko ministrstvo za izobraževanje (ang. DoE), se zagotavlja v srednjih šolah (po osnovni šoli), v nadaljnjem izobraževanju (ang. FET) in v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ang. VET), kakor tudi pobude za svetovanje odraslim (ang. AEGI), šole za nadaljnje izobraževanje (ang. PLC/CFE) in centri za usposabljanje mladih (ang. CTC).

Na področju terciarnega izobraževanja podporne službe za študente vključujejo poklicno orientacijo, svetovanje za odrasle študente in mednarodno svetovanje in službe za pomoč osebam s posebnimi potrebami. V javnem sektorju zaposlovanja, tj. prek irskega ministrstva za socialno zaščito (ang. DSP), se storitve, povezane s svetovanjem, zagotavljajo v centrih Intreo ter v okviru zaposlitvenih storitev, lokalnih zavodov za zaposlovanje in storitev zagotavljanja delovnih mest.

Svet za izobraževanje in usposabljanje na Irskem (ang. ETBI) je odgovoren za podporo in razvoj svetovanja na vseh področjih izobraževanja ter za obveščanje ministrstva o politiki na področju svetovanja. ETBI je tudi nosilec centra Euroguidance Centre Ireland. Na Irskem se vseživljenjsko svetovanje izvaja v okviru izobraževanja in usposabljanja, za trg dela in v sodelovanju z njim ter zahteva pristope, ki so prilagojeni ciljnim skupinam strank (npr. študentom/odraslim ipd.).

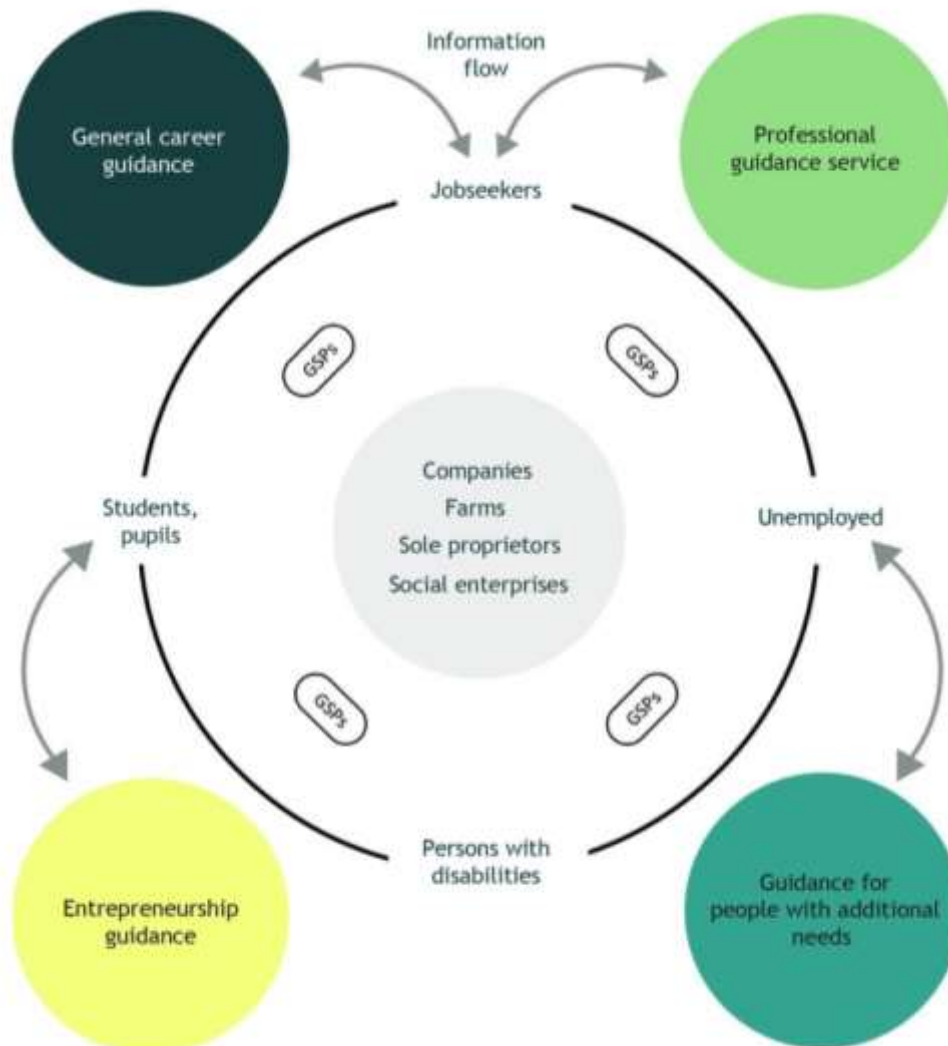
Več o tem preberite na:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-ireland>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4. Model kariernega svetovanja (ang. GSM) na področju večnamenskega kmetijstva (ang. MA)

Konzorcij AgriNext projekta je pripravil poglobljeno poročilo o [Modelu Kariernega Svetovanja](#), ki ga najdete na spletni strani projekta. V prvem delu poročila so zbrani in analizirani obstoječi modeli svetovanja iz štirih partnerskih držav (Hrvaške, Irske, Slovenije in Španije). V drugem delu je prikazan nov model kariernega svetovanja (skupen vsem štirim državam) z novimi idejami in pristopi.

Obstoječi model kariernega svetovanja na Hrvaškem, v Sloveniji in v Španiji

Slika 1: Obstoječi model kariernega svetovanja na Hrvaškem, v Sloveniji in Španiji
Vir: <https://www.agrinext-project.eu/en/about-the-project/deliverables/>

Poleg tega je na spletni strani AgriNext na voljo [Zbirka podatkov o obstoječih možnostih vseživljenjskega učenja na področju MA](#)⁴. Podatkovna zbirka predstavlja zbirko priložnosti za usposabljanje in izobraževanje na področju večnamenskega kmetijstva (MA), ki so na voljo v državah konzorcija (Hrvaška, Irska, Slovenija in Španija).

1.4.1. Model kariernega svetovanja (GSM) na Hrvaškem

Hrvaški zavod za zaposlovanje (CES) in Centri za poklicno informiranje in svetovanje (CISOK) izvajajo za vse uporabnike dejavnosti **storitve splošnega svetovanja** (ang. General career guidance). Na omenjenih institucijah lahko brezposelni, iskalci zaposlitve, dijaki, študenti in vsi drugi dobijo informacije o nacionalnih priložnostih za razvoj poklicne poti. Poleg tega organizirajo delavnice o veščinah vodenja kariere, podjetništvu in ustvarjanju poklicnih priložnosti na splošno. Zasebni zavodi za zaposlovanje lahko nudijo široko paleto storitev in so pogosteje osredotočeni na ciljne skupine ali ciljne dejavnosti. Univerzitetni centri zagotavljajo storitve kariernega razvoja za študente, medtem ko centri za karierni razvoj na visokošolskih zavodih, ki izobražujejo študente na področju kmetijstva, zagotavljajo posebne storitve za te študente.

Strokovno svetovanje (ang. Professional guidance service) v Republiki Hrvaški se izvaja v javnem in zasebnem sektorju ter v okviru različnih združenj. Najpogosteje se izvaja v okviru sistema izobraževanja in dela, tj. zaposlovanja. Nekatere organizacije izvajajo dejavnosti poklicnega usmerjanja za več skupin uporabnikov, nekatere pa za ciljne skupine ali ciljna področja dejavnosti

Organizacije kot so ministrstvo za kmetijstvo, državne agencije, poklicne zbornice, združenja kmetov in različne druge strokovne organizacije ali izobraževalne ustanove, ki izvajajo izobraževalne programe s področja kmetijstva, zagotavljajo ciljno usmerjene **storitve kariernega svetovanja za področje kmetijstva**.

Podpora podjetništvu (ang. Entrepreneurship guidance) je organizirana prek Hrvaške gospodarske zbornice in Hrvaške obrtne zbornice, podjetniških centrov, podjetniških inkubatorjev, razvojnih agencij, regionalnih kompetenčnih centrov, zasebnih svetovalnih podjetij itn. Ti zagotavljajo informacije o podpori, nudijo pravno svetovanje, organizirajo usposabljanje na temo podjetništva in pomagajo pri oblikovanju poslovnih načrtov.

Ranljive skupine na trgu dela (invalidi, žrtve nasilja, nekdanji odvisniki itd.) imajo otežen dostop do trga dela in pogosto tudi do storitev strokovnega svetovanja. Te osebe se lahko obrnejo na svetovalce hrvaškega zavoda za zaposlovanje ali na druga združenja, ki skrbijo za interese določenih ranljivih skupin. ([Ref. 7](#))

⁴ <https://www.agrinext-project.eu/en/search/>

Tabela 1: Ustanove in organizacije, ki so vključene v GSM na Hrvaškem

Ustanove in organizacije			
Storitev splošnega svetovanja	Storitev strokovnega svetovanja	Storitev podjetniškega svetovanja	Storitev prilagojenega svetovanja za osebe s posebnimi potrebami
Hrvaški zavod za zaposlovanje (ang. CES)	Ministrstvo za kmetijstvo	Hrvaška gospodarska zbornica	Svetovalci hrvaškega zavoda za zaposlovanje
Centri za poklicno informiranje in svetovanje (ang. CISOK)	Hrvaška agencija za kmetijstvo	Hrvaška obrtna zbornica	Združenja, ki združujejo člane različnih ranljivih skupin.
Agencije za zaposlovanje	Hrvaška agencija za kmetijstvo in prehrano	Regionalni kompetenčni centri	
Univerzitetni centri za poklicni razvoj	Hrvaška kmetijska zbornica (ang. CCA)	Podporne institucije za podjetništvo	
	Hrvaška zbornica agronomov (ang. CCA)	Razvojne agencije	
	Lokalne akcijske skupine (slo. LAS)	Zasebna svetovalna podjetja	
	Hrvaška mreža za razvoj podeželja (hr. HMRR)	Krajevni in mestni uradi za gospodarstvo	
	Zveza združenj ekoloških kmetov Hrvaške		
	ustanove za izobraževanje odraslih (javne visoke šole, srednje šole, univerze itd.		

Vir: agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4.2. Model kariernega svetovanja (GSM) v Sloveniji

Splošne storitve svetovanja za potrebe trga dela zagotavljajo organizacije, ki so bolj povezane z delodajalci in iskalci zaposlitve ter organizacije, ki so bolj usmerjene v vseživljenjsko učenje, ki ga narekujejo zahteve trga dela ali želja po osebni rasti. Oba sklopa se nanašata na iskalce zaposlitve in njihove poklicne poti.

Točka VKO⁵ - Vseživljenjska karierna orientacija (Vem, kam grem) je osrednja spletna stran za vse izvajalce storitev vseživljenjske karierne orientacije v Sloveniji in oblikovalce zakonodaje za to področje. Znotraj nje poteka Modularno usposabljanje za karierne svetovalce (MUKS), ki je multidisciplinarni program neformalnega usposabljanja. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

⁵ <https://www.vkotocka.si/vko/>

upravlja Portal Osnovne spretnosti in veščine (OSV), ki ima spletne učilnice za samostojno pridobivanje informacij in svetovanje za odrasle.

Karierno svetovanje se izvaja v okviru srednješolskih in visokošolskih zavodov, predvsem za nadaljnje izobraževanje ali preusmeritev in za pridobivanje prvih izkušenj pri delodajalcih v okviru izobraževalnih programov (praktično usposabljanje z delom in praktični pouk). Univerze imajo karierne centre, kjer študente obveščajo o različnih razpisih, štipendijah, ob študijskih dejavnostih, prostovoljstvu, možnostih študijskih izmenjav, delavnicah kot so osebna rast, dogodkih kot so srečanja z delodajalci, nasveti za praktično izobraževanje itd.

Na področju **večnamenskega kmetijstva in razvoja podeželja** storitve svetovanja potekajo na dveh področjih:

- svetovanje med poklicnim usposabljanjem in študijem ali prekvalifikacijo in potrjevanjem neformalno pridobljenih znanj;
- svetovanje na področju kmetijstva, ki je namenjeno tistim, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, dopolnilnimi dejavnostmi oziroma razvojem podeželja.

Kmetijsko gozdarska zbornica in njene območne enote na področju večnamenske kmetijske svetovalne službe delujejo kot vezni člen med kmetijsko politiko (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter njegovi podizvajalci) ter raziskovalnimi (Kmetijski inštitut) in izobraževalnimi sferami in zagotavljajo javno svetovalno službo za kmetijska gospodarstva. Poleg navedenih organizacij za izvajanje skupne kmetijske politike, zlasti za razvoj podeželja, skrbijo lokalne akcijske skupine - LAS.

Mreža podpornih **storitev podjetniškega svetovanja** v Sloveniji je raznolika in obsežna. Sega v sistem poklicnega izobraževanja, ki izvaja obvezne module (npr. podjetništvo in trženje) in različne projektne dejavnosti. Različna ministrstva razpisujejo projekte in druge finančne spodbude za najrazličnejše dejavnosti usposabljanja in svetovanja za spodbujanje podjetništva v skladu s politiko EU: razvoj podjetniških idej, priprava poslovnih načrtov, ustanavljanje podjetij, ustanavljanje inkubatorjev in kompetenčnih centrov, podeljevanje nagrad uspešnim podjetnikom ipd.

Po končani osnovni šoli se lahko **osebe s posebnimi potrebami** vpišejo v prilagojeno (ali specializirano) izobraževanje za osebe s težjimi motnjami v duševnem razvoju, ki so pozneje nameščene v varstvene in delovne centre, ali pa se zaposlijo, zlasti v socialnih/invalidskih podjetjih. V Sloveniji obstajajo društva in ustanove, ki se profesionalno ukvarjajo s posamezniki in družinami, ki imajo člane s posebnimi potrebami. V projektu Razvoj modelov svetovanja za ranljive skupine so opredeljena naslednja področja svetovanja invalidom: razvoj govornih, motoričnih in socialnih spretnosti, usposabljanje za delovne veščine, spodbujanje samostojnosti, usposabljanje za življenjsko uspešnost in duhovno svetovanje. ([Ref. 7](#))

Tabela 2: Ustanove in organizacije, ki so vključene v GSM v Sloveniji

Ustanove in organizacije			
Storitev splošnega svetovanja	Storitev strokovnega svetovanja	Storitev podjetniškega svetovanja	Storitev prilagojenega svetovanja za osebe s posebnimi potrebami
Splošne svetovalne storitve, povezane z delodajalci	Organizacije, ki med izobraževanjem zagotavljajo poklicno usmerjanje na	Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje investicij,	

	področju večnamenskega kmetijstva.	podjetništva in internacionalizacije (SPIRIT)	
tujih investicij in tehnologije - SPIRIT	Izvajalci zaposlitvene rehabilitacije delujejo kot javna služba v okviru mreže izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije.		
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	CPI - Center RS za poklicno izobraževanje	Gospodarska zbornica	Karierni centri na univerzah
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje	CMEPIUS	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije	Združenje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v Republiki Sloveniji in njegovi člani (ZIZRS)
Agencije za zaposlovanje (AGADO, ATAMA, adecco, Optius itd.)	Kmetijske in živilske šole (poklicno in strokovno izobraževanje)	Kompetenčni centri	Svetovanje v šolah
Svetovalne storitve, povezane z vseživljenjskim učenjem.	Ljudske univerze,		
Fakultete (karierni centri)	Inkubatorji		
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Organizacije, ki svetujejo na področju večnamenskega kmetijstva in razvoja podeželja.	Podjetja za svetovanje na področju	
podjetništva			
Andragoški center Republike Slovenije	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano		
Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov (SVŠ)	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - KGZS		
Zavod Republike Slovenije za šolstvo	Kmetijski inštitut Slovenije		

Vir: agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4.3. Model kariernega svetovanja (GSM) v Španiji

Zaradi ureditve političnega sistema v Španiji (17 avtonomnih skupnosti) je v tej državi neskončno veliko teritorialnih organizacijskih enot z lastnimi upravnimi organi, ki predstavljajo posebne enote, povezane s kariernim svetovanjem.

Na področju **večnamenskega kmetijstva** ni organov, ki bi delodajalcem ali delavcem zagotavljali svetovanje, saj je ta koncept razmeroma nov in ga uprave še niso imele časa sprejeti, čeprav se večnamensko kmetijstvo v Španiji izvaja intuitivno ter s pomočjo javne in zasebne uprave.

Mnogo organizacij nudi storitve splošnega svetovanja, povezane z delodajalci. Državni javni zavod za zaposlovanje (ang. SEPE) je avtonomen organ pri Ministrstvu za delo in socialno gospodarstvo. SEPE skupaj z javnimi zavodi za zaposlovanje avtonomnih skupnosti tvori nacionalni sistem zaposlovanja, katerega namen je prispevati k razvoju politike zaposlovanja, upravljati sistem varstva pred brezposelnostjo in zagotavljati informacije o trgu dela.

Aktivne politike zaposlovanja so prenesene na zavode za zaposlovanje avtonomnih skupnosti. Avtonomne skupnosti imajo naslednje pristojnosti na področju zaposlovanja: usposabljanje, usmerjanje na trgu dela in posredništvo med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili.

Lokalne oblasti (mestni sveti) nudijo storitve **zaposlitvenega svetovanja**, namenjene brezposelnim prebivalcem občine, ki so sestavljene iz strokovnih seminarjev ali individualne obravnave. Primer obravnavanih tem je oblikovanje prilagojenih poti vključevanja na trg dela, ki med drugim vključujejo opredelitev poklicnega cilja, organizacijo iskanja zaposlitve in samospoznavanje. Na podlagi tega iskalec zaposlitve spozna svoje možnosti na trgu dela, načine kako izboljšati svoje sposobnosti, orodja za iskanje zaposlitve, poznavanje trga dela itd.

Agencije za posredovanje dela ureja Uredba 1796/2010 z dne 30. decembra 2010. So javni ali zasebni subjekti, ki opravljajo dejavnosti za zagotavljanje zaposlitve brezposelnim osebam. V ta namen ocenjujejo profile, spretnosti ali znanje brezposelnih oseb, lahko pa izvajajo tudi dejavnosti, povezane z iskanjem zaposlitve, kot so usmerjanje, poklicno informiranje ali izbira osebja.

Organizacije in ustanove, ki zagotavljajo **storitve strokovnega svetovanja** na področju **večnamenskega kmetijstva**, so odgovorne za upravljanje kmetijskih in živilorejskih kmetij na svojem območju; hierarhično so odvisne od posameznih regionalnih oddelkov ministrstva za kmetijstvo.

Poznamo dve obliki centrov za poklicno usposabljanje, na eni strani srednješolski izobraževalni zavodi (ang. IES) in na drugi strani integrirani centri za poklicno usposabljanje.

Agrarna združenja, kot so na primer [COAG](http://www.coag.org/)⁶, [UPA](https://www.upa.es/)⁷ in [ASAJA](https://www.asaja.com/)⁸, so različne organizacije na nacionalni in regionalni ravni, ki so avtonomne, običajno na ravni pokrajin, vendar temeljijo predvsem na tem, da svojim članom ponujajo usposabljanja in storitve, ne pa da jim nudijo poklicno svetovanje.

Ljudske univerze po vsej Španiji so združene v Špansko federacijo priljubljenih univerz, ki predstavlja popularne univerze in teritorialna združenja ljudskih univerz (ang. ATUP) kot prostor za izmenjavo izkušenj, metodološko sistematizacijo, kolektivni razmislek in teoretično produkcijo.

Organizacije, ki zagotavljajo **storitve podjetniškega svetovanja** **vključujejo** izobraževalne programe za spodbujanje podjetništva (podjetniške delavnice v Innaciji in Andaluziji) kot tudi Špansko gospodarsko zbornico, javnopravno družbo, katere namen je zastopanje, spodbujanje in zaščita splošnih interesov španskih podjetij.

⁶ <http://www.coag.org/>

⁷ <https://www.upa.es/>

⁸ <https://www.asaja.com/>

Podjetniški inkubatorji so organizacije, katerih namen je pomagati pri ustanavljanju mladih podjetij in podpirati podjetnike na tehničnem in finančnem področju, jim svetovati pri vrednotenju idej in jih usmerjati pri krepitvi podjetja.

»Andalusia emprende« (špansko) in njeni Centri za podporo in razvoj podjetništva so javni organ andaluzijske vlade, ki pomaga pri ustanavljanju, razvoju in utrjevanju poslovnih idej s specializiranimi storitvami, ki jih zagotavlja usposobljena tehnična ekipa strokovnjakov iz široke mreže centrov, prisotnih po celotni regiji.

Občinski inštituti za gospodarski razvoj (špansko IMDEEC v Córdobi) so občinski organi v podporo podjetništvu in proizvodni, ki si prizadevajo spodbujati gospodarski in družbeni razvoj občine.

O.N.C.E. je državna fundacija, ustanovljena za sodelovanje in socialno vključevanje oseb s posebnimi potrebami. Fundacija z ukrepi usposabljanja zagotavlja delovno sposobnim invalidom poklicne kvalifikacije in potrebna delovna znanja, da lahko z enakimi možnostmi dostopajo do trga dela.

Tabela 3: Glavne ustanove in organizacije, ki so vključene v GSM v Španiji

Ustanove in organizacije			
Storitev splošnega svetovanja	Storitev strokovnega svetovanja	Storitev podjetniškega svetovanja	Storitev prilagojenega svetovanja za osebe s posebnimi potrebami
Državni javni zavod za zaposlovanje (SEPE)	Centri poklicnega izobraževanja in usposabljanja: Srednješolski izobraževalni zavodi (špansko IES) in integrirani centri za poklicno usposabljanje (špansko CIFP, CPIFP)	Gospodarska zbornica	Fundacija za sodelovanje in socialno vključevanje invalidov, ustanovljena s soglasjem generalnega sveta O.N.C.E.
Zavodi za zaposlovanje avtonomnih skupnosti	Agrarna združenja: (špansko) COAG, UPA, ASAJA	Podjetniški inkubatorji	
Lokalne oblasti (mestni sveti)	Španska federacija priljubljenih univerz: Popularne univerze in teritorialna združenja priljubljenih univerz (ATUP)	Razvojni centri (CADE)	
Agencije za posredovanje dela		Občinski inštituti za gospodarski razvoj (špansko IMDEEC v Córdobi)	
Ustanove na občinski ravni s pristojnostmi		Andaluzija emprende in njeni centri za	

na področju karierne orientacije.		podporo in razvoj podjetništva (CADE)	
-----------------------------------	--	---------------------------------------	--

Vir: [agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442](https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442)

1.4.4. Model kariernega svetovanja (GSM) na Irskem

Obstoječi model kariernega svetovanja na Irskem

Slika 3: Obstoječi model storitve svetovanja Vir: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

Na Irskem se karierna in strokovna/zaposlitvena orientacija zagotavlja na nacionalni ravni prek javnih služb, zasebne prakse in nevladnih organizacij (NVO). Natančneje, poklicno svetovanje v osnovnih šolah (za učence, stare od 12 do 18 let) zagotavlja Ministrstvo za izobraževanje in usposabljanje; na drugi ravni (nadaljnje/poklicno izobraževanje in usposabljanje) Služba za izobraževanje odraslih in mladinski centri/centri za usposabljanje v skupnosti; na tretji ravni pa (visoko šolstvo) Služba za študentsko svetovanje in uradi za poklicno svetovanje. Karierno svetovanje poteka po natančno opredeljenih stopnjah ali procesih, v katerih posameznik in karierni svetovalec sodelujeta pri razvoju in izvajanju kariernega akcijskega načrta. V poklicnem izobraževanju in usposabljanju karierni svetovalec podpira posameznike pri sprejemanju pravih odločitev in jim pomaga pri sprejemanju teh odločitev glede na njihovo poklicno življenje.

Storitev splošnega svetovanja

V skladu z nacionalnimi smernicami se karierno svetovanje v šolah nanaša na vrsto učnih izkušenj, ki si sledijo v razvojnem zaporedju in pomagajo učencem pri razvijanju veščin samoupravljanja, ki jih vodijo k učinkovitemu izbiranju in odločanju o svojem življenju. Vključuje tri različna, vendar medsebojno povezana področja: osebni in socialni razvoj ter izobraževalno in poklicno usmerjanje.

Zasebno karierno svetovanje je na voljo na Inštitutu svetovalcev za poklicno usmerjanje (ang. Institute of Guidance Counsellors - IGC), ki je strokovno združenje kariernih svetovalcev na Irskem. Karierni svetovalci pomagajo posameznikom pri sprejemanju boljših poklicnih odločitev, tako da

se osredotočajo na njihove želje, interese, vrednote, sposobnosti, spretnosti in življenjske zgodbe. IGC ponuja seznam zasebnih strokovnjakov/ svetovalcev zgolj v informativne namene, vendar ne priporoča posameznih svetovalcev za poklicno usmerjanje in ne prevzema odgovornosti za zasebne dogovore med kariernimi svetovalci in strankami.

Strokovno/poklicno svetovanje

V primerjavi z izobraževalnim in kariernim svetovanjem je strokovno/poklicno svetovanje v okviru javnih zavodov za zaposlovanje neusklajeno ter slabo opredeljeno in poznano, čeprav je nedvomno bistven vidik storitev socialnega varstva in podpore zaposlovanju.

Intreo je irski nacionalni zavod za zaposlovanje v okviru ministrstva za socialno zaščito, odgovoren za zaposlovanje in strokovno podporo iskalcem zaposlitve in delodajalcem. Strokovni svetovalci na uradih Intreo neposredno sodelujejo s posamezniki pri pripravi na zaposlitev in iskanju zaposlitve ter pomagajo delodajalcem pri zapolnjevanju prostih delovnih mest. Zagotavljajo podporo in storitve osebam, ki želijo zamenjati poklic, se izpopolniti ali prekvalificirati, ugotavljajo ustrezne možnosti usposabljanja ter jih povezujejo z delodajalci, ki aktivno iščejo delavce. Lokalni zavod za zaposlovanje (ang. Local Employment Service - LES) je mreža zavodov za zaposlovanje, ki jih upravljajo lokalna razvojna podjetja in nevladne organizacije. Cilj mreže LESN je izpolniti potrebe vsake posamezne stranke in lokalnega okolja, v katerem deluje. Skupnostni model storitev svetovanja LESN vključuje dejavnosti za razumevanje ljudi, ki se soočajo s kompleksnimi izzivi (ne le s pomanjkanjem spretnosti/pomanjkanjem poklicne jasnosti), ter uporabo terapevtskih pristopov (npr. tako preprostih, kot so prijazen sprejem, skrb in poslušanje), da bi pozitivno vplivali na posameznikovo pot na trg dela. Seetac je zasebno podjetje z usposobljenimi strokovnjaki po vsej Irski, ki pomagajo ljudem pri pridobivanju ustreznih znanj in spretnosti za dostop do novih priložnosti. Posameznikom nudijo usposabljanje in podporo pri iskanju zaposlitve ali pomagajo povečati poklicne možnosti z razvijanjem novih ali prenosljivih znanj in spretnosti.

Svetovanje prilagojeno osebam s posebnimi potrebami

Na Irskem je Nacionalni organ za invalide odgovoren za zagotavljanje praktičnih smernic za podporo vključevanju oseb s posebnimi potrebami v skupnostih, šolah in na delovnih mestih. Nacionalna vlada in zasebne/nevladne organizacije nudijo osebam s posebnimi potrebami vrsto kariernih in strokovnih/poklicnih storitev.

Storitev podjetniškega svetovanja

Študentski podjetniški program je zanimiv in koristen program, ki študente spodbuja, da se še med šolanjem preizkusijo v vodenju podjetja in postanejo podjetniki. Koordinator študentskega podjetniškega programa študente podjetnike usmerja pri krepitvi ustvarjalnosti, izboljšanju komunikacijskih spretnosti, zagotavljanju praktične uporabe poslovnih tem, spodbujanju študentov, da razmišljajo o samozaposlitvi kot poklicni izbiri, opremljanju študentov z veščinami za ustanovitev in vodenje lastnega podjetja ...

Skillnet Ireland je irska vladna agencija, ki nudi podporo podjetjem in je odgovorna za pospeševanje konkurenčnosti, produktivnosti in inovativnosti podjetij s pomočjo spodbujanja razvoja delovne sile. Mentorji/svetovalci pomagajo lastnikom podjetij pri izboljšanju njihove uspešnosti s strokovnim poslovnim mentorstvom. Gre za brezplačen, strukturiran spletni program za podporo podjetjem, ki je namenjen malim in srednje velikim podjetjem (MSP) in zagotavlja poslovno mentorstvo, znanja in spretnosti ter specifične poslovne potrebe.

Zbornica (Chambers Ireland) je največja irska poslovna mreža z geografskim dosegom in člansko bazo, ki zajema mesta, kraje in skupnosti po vsej državi. Zbornica podjetnikom zagotavlja priložnosti za usposabljanje in mreženje, da bi razvili svoje poslovne spretnosti in talent -

zagotavlja, da se lahko učijo iz naših izkušenj in tesno sodelujejo z malimi in srednje velikimi podjetji, da bi jim pomagali uspevati v poslovnem okolju. Člani zbornice sodelujejo z lokalnimi vodilnimi podjetniki, ki pomagajo njihovim podjetjem najti priložnosti in jim pomagajo pri širjenju baze strank.

Lokalni uradi za podjetništvo so mesto, kjer lahko na enem mestu poiščete informacije in podporo za ustanovitev ali razvoj podjetja na Irskem, ne glede na to, ali ste novi podjetnik ali že obstoječi lastnik malega podjetja.

Enterprise Ireland je nacionalna agencija, ki je odgovorna za rast irskih podjetij na svetovnih trgih. Sodeluje z irskimi podjetji in jim pomaga pri ustanavljanju, rasti, inovacijah in izvozu na svetovne trge.

Slika 4: kandidati, ki čakajo na razgovor za službo. Vir: https://www.freepik.com/free-photo/candidates-waiting-job-interview_12751559.htm#page=2&query=jobseekers%20counselling&position=18&from_view=search&track=ais

1.5. SWOT analiza obstoječega sistema GSM

Tabela 4: SWOT analiza GSM na Hrvaškem, v Sloveniji, Španiji in na Irskem

NOTRANJI DEJAVNIKI	
S - PREDNOSTI	Hrvaška
	<ul style="list-style-type: none"> • Je tradicionalno kmetijska država z razmeroma dobro organiziranim podpornim sistemom. • Obstajajo številne organizacije, ki nudijo informacije/pomoč kmetom. • So enakomerno razporejene po vsej državi. • Številni mladi so prevzeli ali prevzemajo kmetijska gospodarstva od starejših generacij. • Uporabljajo se sodobna znanja s področja kmetijstva. • Dobre podnebne razmere.
	Slovenija
	<ul style="list-style-type: none"> • Raznolika mreža poklicnih svetovalcev. • Svetovalci na različnih stopnjah poklicne poti. • Financiranje različnih oblik kariernega svetovanja na nacionalni ravni in iz skladov EU. • Možnost vključitve javnega in zasebnega sektorja v karierno orientacijo. • Decentralizacija kariernega svetovanja - lokalno in regionalno. • Dobra diverzifikacija formalnega izobraževanja. • Pestra ponudba neformalnega izobraževanja.
	Španija
	<ul style="list-style-type: none"> • Obstoj služb za izobraževalno in karierno usmerjanje. • Velika prisotnost tovrstnih storitev na celotnem nacionalnem ozemlju.
	Irska
	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionalni centri za karierno svetovanje za učence in dijake po osnovni šoli, druge in tretje ravni, vključno s svetovanjem za odrasle. • Ustrezni in dostopni centri za karierno svetovanje znotraj lokalnih skupnosti. • Specializirane storitve kariernega svetovanja za invalide, marginalizirane osebe in podjetnike. • Svetovanje v šolah zajema tri ločena, vendar medsebojno povezana področja: osebni in socialni razvoj, izobraževanje in poklicno usmerjanje. • Karierno usmerjanje je povezano s podjetniškim izobraževanjem mladih študentov. • Strokovni in kompetentni izvajalci kariernega usmerjanja. • Karierno svetovanje je dobro razvit poklic z jasnimi smernicami, standardi, kvalifikacijskimi zahtevami in ponudbo na diplomski in podiplomski ravni. • Dobro opredeljene stopnje/procesi kariernega svetovanja, ki ustrezajo posameznikovim sposobnostim, interesom in vrednotam. • Osebni stik s kariernim svetovalcem. • Večinoma brezplačno .

Hrvaška

- Nezdostna povezava ponudnikov storitev kariernega svetovanja.
- Nezdostna usposobljenost zaposlenih za karierno svetovanje.
- Nezdostna ozaveščenost kmetov o potrebi po stalnem usposabljanju.
- Nezdostna finančna sredstva za kakovostnejše informacije.
- Nezdostna računalniška pismenost kmetov, zlasti starejših.
- Slaba komunikacija med sistemom in končnimi uporabniki.
- Nezdostna prisotnost svetovalcev na terenu.
- Pomanjkanje individualne podpore kmetom po načelu "vse na enem mestu".
- Vsaka organizacija se ukvarja pretežno z ozkim področjem dela.
- Stara in slabo izobrazena populacija lastnikov družinskih kmetij.
- Pomanjkanje pravne podpore kmetom (v smislu pomoči zagotavljanja, da je poslovanje v skladu z zakoni).

Slovenija

- Razpršene informacije in stiki.
- Slaba informiranost kariernih svetovalcev glede večnamenskega kmetijstva in razvoja podeželja.
- Slaba prepoznavnost dela svetovalcev iz različnih organizacij.
- Slabo mreženje med kariernimi in strokovnimi svetovalci.
- Pomanjkanje motivacije/zanimanja kmetov za ponujeno neformalno in sodobno usposabljanje.
- Nizka ozaveščenost o pomenu vseživljenjskega učenja/usposabljanja na področju strokovnih in mehkih veščin.
- Slaba preglednost neformalnega usposabljanja.
- Slaba komunikacija/razumevanje (kaj kdo želi, pričakuje) med deležniki na trgu dela.

Španija

- Pomanjkanje znanja o večnamenskem kmetijstvu v javnih upravah.
- Slaba organiziranost sistema javnega usmerjanja.
- Podvajanje organov.
- Prevelika decentralizacija.
- Pomanjkanje javnih politik za preučevanje, razvoj in izvajanje.
- Pomanjkanje javnih sredstev za usmerjanje in svetovanje.
- Pomanjkanje strokovne usposobljenosti svetovalcev za karierno usmerjanje.

Irska

- Težave pri hitrem dostopu do kariernega svetovanja.
- Visoka pristojbina za dostop do zasebnega kariernega svetovanja.
- Pomanjkanje strokovne karierni orientacije v novejših/modernejših poklicih ali kot odziv na spremembe in potrebe na trgu dela.
- Malo mentorskih programov za podjetnike ali pa jih sploh ni.
- V primerjavi s kariernim/izobraževalnim svetovanjem strokovno/poklicno svetovanje ni usklajeno, je slabo opredeljeno in poznano ter manj razvito v okviru javnih zavodov za zaposlovanje, kjer je verjetno bistveni vidik podpore pri zaposlovanju.

ZUNANJI DEJAVNIKI

O – MOŽNOSTI / PRILožNOSTI

Hrvaška

- Prijave na projekte, ki jih financira Evropska unija, in možnost uporabe strukturnih skladov.
- Vzajemno povezovanje z raziskovalnimi organizacijami z namenom prijave na "večje" projekte.
- Možnost povezovanja z drugimi enotami proizvodnje v sklope/kooperative z namenom krepitev vseh udeleženih strani..
- Organizacija promocijskih dejavnosti, delavnic in priložnosti za mreženje.
- Možnost stalnega izobraževanja in usposabljanja na področju določenega poklica.
- Izkoriščanje različnih možnosti usposabljanja v tujini.
- Boljše povezovanje različnih gospodarskih sektorjev znotraj države (npr. kmetijstvo - turizem).
- Medsebojno delovanje vseh udeležencev sistema z namenom omogočanja konkurenčnosti.
- Zagotavljanje sredstev za izboljšanje informiranosti kmetov.

Slovenija

- Zavedanje o priložnostih na področju večnamenskega kmetijstva in razvoja podeželja.
- Ohranjanje in povečevanje števila delovnih mest na podeželju ter ohranjanje gostote podeželskega prebivalstva.
- Opredelitev novih poklicnih poti na področju večnamenskega kmetijstva in podeželskih območij.
- Izboljšanje komunikacije in obveščanja med deležniki na trgu dela na področju večnamenskega kmetijstva.
- Motivacija za vseživljenjsko učenje in posodabljanje usposabljanja na področju večnamenskega kmetijstva.
- Skupna točka za zbiranje informacij, komunikacijo in sodelovanje med kariernimi svetovalci z različnih področij.

Španija

- Ustvarjanje novih poslovnih modelov.
- Sprememba proizvodnega sistema.
- Izboljšanje finančne in ekonomske donosnosti kmetij.
- Bolj ekološko vzdržen model z večjo okoljsko ozaveščenostjo.

Irska

- Vajeništvo potrebuje dobro poznavanje poklicnega vodenja.
- Poklicno usmerjanje v novejših poklicih, npr. umetna inteligenca, Big Data itd.
- Individualno mentorstvo, zlasti za podjetnike.
- Karierno svetovanje je povezano z zaposlitvijo.

Hrvaška

- Nezadostna sredstva za kmetijstvo na splošno.
- Nezadostne finančne subvencije v kmetijskem sistemu.
- Nezadostna razpoložljivost storitev za mikro podjetja.
- Pomanjkanje prostega časa kmetov za prijavo in delo na projektih.
- Pomanjkanje stalnih ukrepov in podpore za razvoj kmetijstva.
- Nezadostna in draga delovna sila.
- Nekonkurenčen uvoz živilskih proizvodov.

Slovenija

- Zmanjšanje sredstev za svetovalno delo.
- Zmanjšanje sredstev za kmetijstvo in razvoj podeželja.
- Konkurenčnost drugih poklicev, manjše zanimanje za večnamensko kmetijstvo.
- Neugodna zakonodaja v zvezi z delom svetovalcev ter pogoji za formalno in neformalno usposabljanje.

Španija

- V Španiji ni uradne podlage za večnamensko kmetijstvo.
- Opor do sprememb in uvajanja inovacij v kmetijskem sektorju.

Irska

- Storitve kariernega svetovanja je le podaljšek glavne dejavnosti javnih centrov za karierno orientacijo ali zasebnih organizacij
- Nasprotujoča si vloga storitev karierne orientacije s storitvami socialnega varstva in pokojninskimi storitvami.
- Konfliktna vloga kariernih svetovalcev, ki morajo pogosto preklapljati med upravnimi nalogami in zahtevami strokovne prakse, kar povzroča dvoumnost in napetosti.

Vir: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

2. Predlog novega modela kariernega svetovanja (GSM)

2.1. Uvod

Razmislite o naslednjih vprašanjih:

Ali lahko izboljšamo obstoječi GSM? Katere slabosti lahko spremenimo in katere priložnosti moramo upoštevati? Kako narediti model preprost in prijazen do uporabnikov?

Modeli so ustvarjeni, da bi uporabnikom pomagali vizualizirati in razumeti vlogo, ki jo ima vsaka organizacija. Modeli pomagajo tudi razumeti, kako lahko spremembe enega dela modela vplivajo na spremembe, ki jih prinašajo drugi deli.

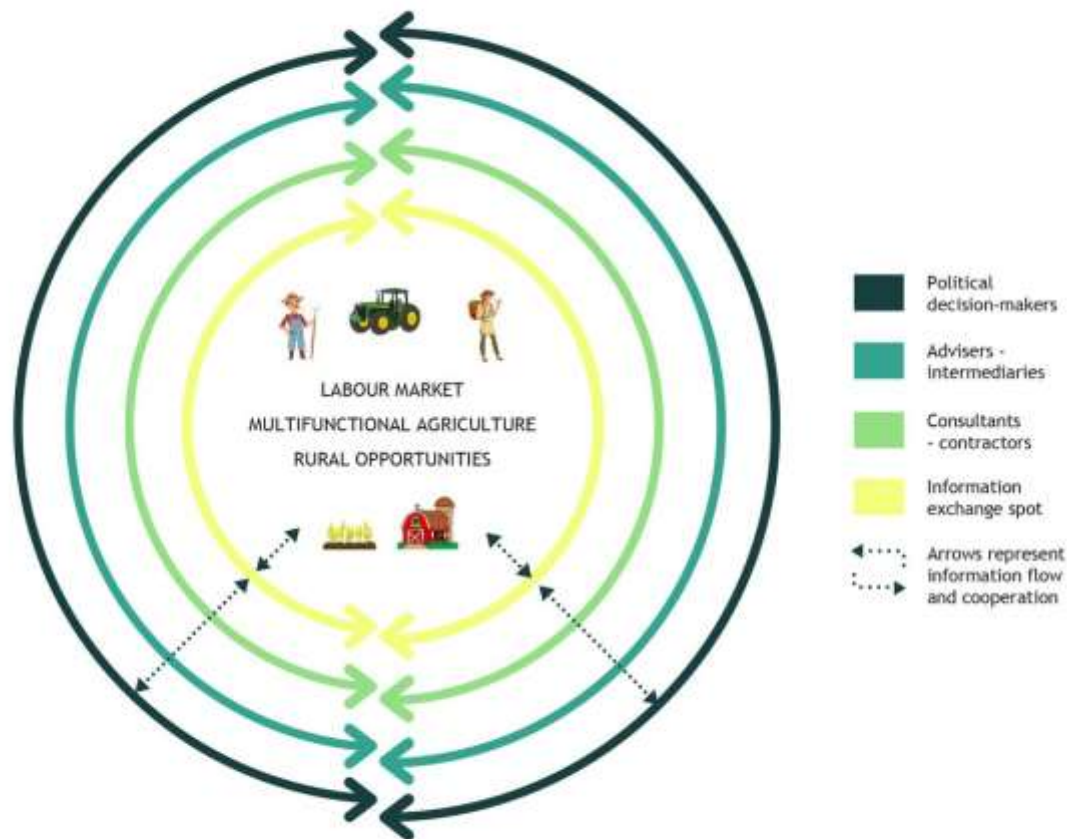
Namen GSM je prikazati (vizualno predstaviti) vlogo udeležencev in njihovo sodelovanje na trgu dela večnamenskega kmetijstva, omogoča pa tudi pregled nad organizacijami/institucijami, ki se ukvarjajo s svetovanjem.

Novi GSM je skupaj z obstoječim GSM namenjen različnim skupinam uporabnikov, ki so vključeni v sistem kariernega svetovanja na področju večnamenskega kmetijstva, to so ponudniki dela (delodajalci) kot so podjetja, kmetije, kmetije z dopolnilnimi dejavnostmi, samostojni podjetniki, socialna podjetja... in uporabniki: zaposleni, iskalci zaposlitve, dijaki, študenti in svetovalci. Obstoječi model GSM povezuje organizacije in institucije z različnih področij svetovanja

Novi GSM preprosto prikazuje tri področja, ki jih je treba v obstoječem modelu spremeniti, kar je bilo ugotovljeno z SWOT analizami obstoječih GSM v državah konzorcija (Hrvaška, Irska, Španija, Slovenija). Spremembe/dopolnitve vključujejo:

- Vzpostavitev informacijskega izmenjevalnega mesta (platforma AgriNext)
- Vzpostavitev jasne delitve vlog glede na ravni svetovanja: svetovalci kot izvajalci delajo neposredno s trgom dela, svetovalci, ki kot posredniki omogočajo prenos in uvajanje odločitev in inovacij, ki jih predlagajo politični odločevalci. Na zadnji ravni so politični odločevalci pristojni za sprejemanje končnih odločitev. Vsak udeleženec v tem procesu ima posebno vlogo, katere namen je spodbujati učinkovito komunikacijo, izvajanje in sprejemanje odločitev.
- Učinkovit prenos informacij znotraj posameznih ravni in med njimi.
- Priložnosti na podeželju

2.2. Predstavitev novega GSM

Slika 5: Novi GSM

Vir: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m

Model se osredotoča na trg dela na področju večnamenskega kmetijstva (ang. MA) in priložnosti na podeželju. Ponudba in povpraševanje po delovni sili v kmetijskem sektorju se spreminjata glede na demografski razvoj (staranje prebivalstva, izseljevanje itd.), kmetijske in okoljske politike, podnebne spremembe, tehnološki razvoj, digitalizacijo in robotizacijo, zanimanje mladih za večnamensko kmetijstvo in ohranjanje podeželja itd. Kot odziv na hitre spremembe na trgu dela model opredeljuje priložnosti, ki se kažejo v skupni kmetijski politiki 2023-2027 in drugih strateških dokumentih, ki so v skladu s trajnostnim razvojem in evropskim zelenim dogovorom ter služijo kot izhodišče za nove pobude na področju izobraževanja in usposabljanja.

Model ponuja možnosti za oblikovanje novih formalnih in neformalnih usposabljanj kot odziv na hitre spremembe na trgu dela na področju večnamenskega kmetijstva prav tako pa ponuja tudi možnost integracije v obstoječa formalna usposabljanja (fleksibilnost, prilagodljivost učnega sistema).

Tabela 5: Različna področja priložnosti na podeželju

Ekologija	Družba	Tehnologija	Podjetništvo	Osební razvoj
Podnebne spremembe	Zakonodaja in predpisi	Tehnološki razvoj	Podjetništvo in trženje	Prilagoditve na področju varnosti pri delu
Ohranjanje in varstvo narave in kulturne dediščine	Povezanost in dostopnost podeželja	Digitalizacija in robotika/umetna inteligenca	Upravljanje in vodenje	Etična stališča
Večnamensko kmetijstvo, katerega vloga se odraža na podeželju	Ustvarjanje zavezništev znotraj sektorjev in med njimi			Funkcionalna pismenost
				Komunikacijske spretnosti
				Osebna rast

 Slika 6: Robot, ki razprši gnojilo na zelenjavnem vrtu. Vir: https://www.freepik.com/free-photo/robot-spraying-fertilizer-vegetable-garden_65134569.htm#page=2&query=agrinext&position=26&from_view=search&track=ais

Svetovalci, ki se srečujejo tako s ponudniki zaposlitve/delodajalci kot tudi z iskalci zaposlitve, prihajajo z različnih področij, na primer kariernega svetovanja, strokovnega svetovanja, svetovanja za ljudi s posebnimi potrebami, delujejo na različnih ravneh, kot je navedeno v GSM:

- **Svetovalci** - zasebni in javni izvajalci, ki so v neposrednem stiku z udeleženci trga dela in zagotavljajo določene javne storitve, delujejo na področju formalnega in neformalnega izobraževanja, na področju vseživljenjskega učenja, svetovalci za osebe s posebnimi potrebami, zasebni svetovalci itd.
- **Svetovalci** - delujejo kot posredniki, delujejo na naslednji ravni in povezujejo oblikovalce politik z izvajalci.
- **Politični odločevalci in financerji** - ti deležniki vplivajo na politične in finančne odločitve.

Puščice v GSM označujejo sodelovanje in izmenjavo informacij med različnimi svetovalci znotraj različnih ravni in med njimi. Povezovanje med različnimi organizacijami in svetovalci je

pomanjkljivo, prav tako pretok in preglednost informacij v zvezi s svetovanjem na področju večnamenskega kmetijstva.

Novi model GSM za MA ima **"informacijsko izmenjevalno mesto" (ang. IES)**. To naj bi bila mesta za izmenjavo informacij za vsa zgoraj navedena področja (karierno svetovanje, strokovno svetovanje, podjetniško/finančno svetovanje, svetovanje za osebe s posebnimi potrebami itd.) in ravni (svetovalci -izvajalci, svetovalci -posredniki in oblikovalci politik, ipd.).

IES je treba fizično organizirati po regijah - vključi se jo lahko v obstoječe organizacije - in vzpostavi se enotna platforma (platforma AgriNext za področje večnamenskega kmetijstva). IES je treba posodabljati.

IES bi vključevala kratke opise in povezave do:

- vseh potrebnih platform, zbirk projektov s kratkimi opisi in povezavami, kratke opise vseh organizacij in kontakte oseb, odgovornih za vsako področje svetovanja, zbirko formalnih in neformalnih izobraževanj in usposabljanj, "trg kompetenc", kjer bi bile zbrane kompetence, ki jih potrebujejo delodajalci in tiste, ki jih ponujajo iskalci zaposlitve, itd,
- digitalnih orodij za zagotavljanje skladnosti med potrebnimi in ponujenimi kompetencami.

Vloge svetovalcev na različnih ravneh v modelu morajo biti jasno opredeljene: odgovornosti, vloge, naloge, ciljne skupine, sodelovanje itd.

Glede na analize pregledov prejšnjih modelov karierne orientacije so svetovalci in ponudniki bolj naklonjeni uporabniku in manj ponudniku/delodajalcu. Prav tako bi se morali usmeriti na konkretne delodajalce, ki so potencialni za določenega uporabnika, in jih z natančno pripravljenimi vprašanji voditi do zaželenih informacij, ki so potrebne za svetovanje uporabniku.

S povezovanjem z drugimi deležniki na trgu večnamenskega kmetijstva in svetovalci/strokovnjaki bi bilo sodelovanje med ponudniki in iskalci delovnih mest učinkovitejše. ([Ref. 7](#))

3. Informacije znotraj GSM

3.1. Uvod

Razmislite o naslednjih vprašanjih:

Kako lahko pravilno uporabimo tako obsežno količino informacij, kot je na voljo danes? Ali smo sposobni razlikovati med resničnimi in lažnimi informacijami? Ali lahko našo sedanjo družbo označimo kot informacijsko družbo? Ali imamo potrebne spretnosti za prepoznavanje pravih informacij? Ali se informacije razlikujejo med posameznimi ravni v sistemu GSM?

Danes v vsakdanjem življenju uporabljamo več informacij kot kdaj koli prej. Tako v razvitih državah kot v državah v razvoju se je količina informacij, ki so na voljo prek radio, televizije, interneta, knjig, časopisov in revij, znatno povečala. Povečal se je pretok informacij med strankami, ki vključuje tako posameznike kot organizacije, zaradi česar so interakcije bolj informacijsko intenzivne. Povečala se je količina informacij v gospodarskih dejavnostih, saj vse več ljudi, tudi v državah v razvoju, dela v storitvenem sektorju.

Da bi se lahko odločili, kaj in koliko kupiti, imajo potrošniki zdaj na voljo več informacij kot kdaj koli prej. Podobno lahko delavci dostopajo do več informacij o razpoložljivih delovnih mestih in delovnih razmerah, proizvajalci pa do več informacij o ponudbi surovin in povpraševanju po proizvodnji.

“Izraz informacijska družba se nanaša na postindustrijsko družbo, v kateri imajo informacije ključno vlogo ... V različnih opredelitvah, ki so bile predlagane v preteklih letih, obstaja pet temeljnih značilnosti informacijske družbe: tehnološke, gospodarske, sociološke, prostorske in kulturne.” (Ref. 5)

Slika 7: Listki Post-it.

Vir: <https://pixabay.com/images/search/communication/?page=2>

3.1.1. Informacijska pismenost

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) opredeljuje pismenost sledeče:

“ Informacijska pismenost omogoča ljudem vseh življenjskih profilov učinkovito iskanje, vrednotenje, uporabo in ustvarjanje informacij za doseganje njihovih osebnih, družbenih, poklicnih in izobraževalnih ciljev. Informacijsko pismeni ljudje lahko dostopajo do informacij o svojem zdravju, okolju, izobraževanju in delu ter sprejemajo ključne odločitve o svojem življenju.”

Informacijska pismenost zahteva, da imajo uporabniki znanja, ki so potrebna za uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter njihovih aplikacij za pridobivanje in ustvarjanje informacij v digitalnem okolju. Računalniška pismenost (IKT spretnosti) in medijska pismenost (razumevanje različnih medijev in formatov s katerimi se prenašajo informacije) sta dve drugi sorodni pismenosti, ki sta tesno povezani. Na primer, uporaba interneta in navigacija po hipertekstualnih večpredstavnostnih dokumentih zahtevata tako tehnične spretnosti uporabe interneta kot tudi pismenost za interpretacijo podatkov. ([Ref. 10](#))

Ameriško združenje knjižnic (ALA, 1989) navaja, “ Informacijska pismenost je skupek sposobnosti, ki od posameznikov zahtevajo, da prepoznajo kdaj potrebujejo informacije in da so sposobni poiskati, ovrednotiti in učinkovito uporabiti potrebne informacije.”

Mednarodna zveza bibliotekarskih združenj in ustanov (ang. International Federation of Library Association and Institutions, IFLA) opredeljuje informacijsko pismenost kot "znanje, stališča in skupek spretnosti, ki so potrebni, da vemo, kdaj in katere informacije potrebujemo; kje in kako te informacije pridobimo; kako jih kritično ocenimo in uredimo, ko jih najdemo; kako jih etično uporabimo.

V današnji družbi, temelječi na znanju, so informacije bistvene za sprejemanje pravih odločitev. Številni inovativni koncepti zbiranja znanja, kot so vseživljenjsko učenje, MOOC (ang. Massive Open Online Courses), virtualno učenje in številni drugi, temeljijo na informacijski pismenosti.

Sposobnost iskanja in razumevanja virov zanesljivih informacij (dejstev, znanja, podatkov) se imenuje informacijska pismenost. Veliko različnih vrst informacij je na voljo v različnih oblikah iz številnih virov, kot so evidence, mediji, knjižnice, viri skupnosti, internet itd.

VRSTE INFORMACIJSKE PISMENOSTI

- **Digitalna pismenost** se nanaša na sposobnost dostopanja, razumevanja, vrednotenja, prepoznavanja in sporočanja informacij prek različnih platform in družbenih medijev kot so Facebook, LinkedIn, Snapchat in drugi.
- **Medijska pismenost**, vključno s časopisi, televizijo, radijskimi oddajami, revijami, itd., ima ključno vlogo pri osebni rasti, družbenem razvoju in izbiri življenjskega sloga.
- **Računalniška pismenost** se nanaša na celovito razumevanje računalnikov, programske in strojne opreme ter sorodnih tehnologij in njihovega delovanja.
- **Mrežna pismenost**, ki je tesno povezana z računalniško in digitalno pismenostjo, je sposobnost dostopanja, vrednotenja in pridobivanja informacij prek interneta. ([Ref. 4](#))

3.1.2. Podatki, informacije in znanje

Podatki so nepovezana dejstva, shranjeni in predstavljeni v različnih oblikah, kot so spletne strani, senzorji, naprave, zvok, video, omrežja, datoteke, družbeni mediji, aplikacije in še veliko drugih. Običajno so alfa numerični (besedilo, številke in simboli), lahko pa vključujejo tudi slike ali zvoke. Podatki nastajajo v realnem času in v velikem obsegu, njihov pomen pa se pokaže šele po obdelavi. Številke, kot so na primer finančne transakcije, starost, temperatura in koraki od hiše do pisarne, po analizi in interpretaciji prinašajo koristne informacije.

Informacije so zbirka podatkov s pomenom in namenom, ki pomagajo pri sprejemanju odločitev. Informacije lahko pridobimo v okviru konteksta po obdelavi podatkov, da bi jim dali ustrezen pomen.

Znanje so informacije z namenom, ki nastanejo, ko človekove izkušnje in spoznanja uporabimo pri obravnavi podatkov in informacij. O znanju lahko govorimo, ko so podatki in informacije pretvorjeni v niz pravil za pomoč pri odločanju. Zaradi svoje teoretične ali praktične narave ga ni mogoče shraniti. Končni cilj znanja je ustvarjanje vrednosti. (Ref. 3)

Slika 8: Podatki, informacije in znanje

Vir: <https://pixabay.com/illustrations/sign-transport-panel-board-229112/>

Beseda data oz. podatek izvira iz latinščine. Izraz " datum" pomeni "nekaj je dano". Organizacije, ustanove in agencije zbirajo podatke za različne namene. Poznanih je več vrst podatkov:

1. Primarni podatki - podatki iz prve roke, izbrani natančno za določen namen
2. Sekundarni podatki - podatki, ki jih je zbral nekdo drug, zbrani za drug namen
3. Kvalitativni podatki - opisni podatki, ki jih je mogoče opazovati, vendar jih ni mogoče izračunati.
4. Kvantitativni podatki - fokus na številke in matematične izračune in jih je mogoče uporabljati v računih
5. Interni podatki - zasebni podatki, zbrani znotraj organizacije.
6. Zunanji podatki - podatki, ki se zbirajo in obdelujejo zunaj organizacije.

Beseda informacija izhaja iz latinske besede "informare", kar bi lahko prevedli v "dati v obliko". Opisuje obdelane podatke, predstavljene na ustrezen, razumljiv način. Podatke obdelamo tako, da jih tabeliramo, analiziramo ali kako drugače obdelamo, da izboljšamo razlago in interpretacijo.

Ker moramo podatke razlagati in analizirati, je povsem mogoče, da jih napačno interpretiramo. To lahko privede do napačnih zaključkov. Rečemo, da so podatki zavajajoči. To je pogosto posledica nepopolnih podatkov ali pomanjkanja konteksta. ([Ref. 8](#))

Dejavnost:

Za boljše razumevanje si oglejte kratek posnetek o [Podatkih, Informacijah in Znanju](#)⁹ in njihovih razlikah.

Oglejte si video [Razvijanje razumevanja z uporabo piramide DIKW](#)¹⁰ in se seznanite s tem, kako se ta preprost model uporablja pri pojasnjevanju razumevanja.

3.1.3. Informacije znotraj GSM

Kot je bilo že omenjeno v poglavju "1.3 Sistemi vseživljenjskega svetovanja na Hrvaškem, v Sloveniji, Španiji in na Irskem", mrežo Euroguidance sestavljajo nacionalni centri virov in informacij za svetovanje, ki sodelujejo po vsej Evropi in povezujejo različne sisteme vseživljenjskega svetovanja.

Več informacij o nacionalnih sistemih svetovanja po Evropi, vključno z interaktivnim zemljevidom, lahko najdete na spletni strani mreže [Euroguidance Network](#)¹¹.

3.1.4. Informacije s področja splošnega kariernega svetovanja

Splošno karierno svetovanje za potrebe trga dela zagotavljajo organizacije, ki so:

- bolj povezane/usmerjene k delodajalcem (iskalcem zaposlitve) in tistim, ki so
- bolj usmerjene v vseživljenjsko učenje, ki ga spodbujajo zahteve trga dela ali želja po osebni rasti.

Spodnja tabela ponuja vpogled v splošne storitve svetovanja, ki jih ponujajo različne organizacije. Razdeljena je na dve kategoriji.

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=sljSY05JE9Q>

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=u9DoQ9gY4z4>

¹¹ <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems>

Tabela 6: Nekaj informacij s področja splošnega kariernega svetovanja

Splošno karierno svetovanje pri oblikovanju in uvajanju politike trga dela vključuje...	Vseživljenjsko poklicno svetovanje vključuje...
Nacionalna politika zaposlovanja in njeno izvajanje.	Zaposlovanje in svetovanje pri zaposlovanju.
Predlaganje zakonodaje, povezane s strateškimi dokumenti.	Zagotavljanje kariernega svetovanja.
Financiranje ukrepov aktivne politike zaposlovanja prek različnih programov izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja.	Koordinacija platforme EPALE, ki spodbuja kulturo vseživljenjskega učenja.
Opredeljuje deficitarne poklice.	Različne raziskave, programi, projekti in dogodki na področju vseživljenjskega učenja
Veljavna zakonodaja o trgu dela.	Programi formalnega in neformalnega izobraževanja.
Zagotavljanje zavarovanja v primeru brezposelnosti.	Izobraževalni programi za svetovalce oz. izvajalce svetovanja
Izdajanje delovnih dovoljenj in zaposlovanje tujcev.	Osnove za podporo učenju (svetovanje in vrednotenje).
Izdelava analitičnih, razvojnih in drugih strokovnih gradiv s področja trga dela.	Dostopnost in ozaveščenost o pomenu vseživljenjskega učenja in neformalno pridobljenih spretnosti.
Informacije o trgu dela in informacije javnega značaja.	
Razpisi za študentsko delo, prosta delovna mesta	
Mreža delodajalcev	

3.1.5. Informacije s področja strokovnega svetovanja

Na področju večnamenskega kmetijstva in razvoja podeželja se storitve svetovanja izvajajo za dve področji:

- svetovanje med poklicnim usposabljanjem in študijem ali za prekvalifikacijo in potrjevanje neformalno pridobljenih znanj in spretnosti ter
- kmetijsko svetovanje, namenjeno tistim, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in dopolnilnimi dejavnostmi, pa tudi z razvojem podeželja.

Spodnja tabela ponuja vpogled v storitve strokovnega svetovanja, ki jih ponujajo različne organizacije. Razdeljena je na dve kategoriji.

Tabela 7: Nekaj informacij s področja strokovnega svetovanja

Strokovno svetovanje pri poklicnem usposabljanju in študiju kmetijstva vključuje...	Strokovno svetovanje na področju kmetijskega svetovanja vključuje...
Formalno in neformalno izobraževanje in usposabljanje za vseživljenjsko učenje na področju MA	Upoštevanje in uresničevanje skupne kmetijske politike (SKP).
Kompetence in druge veščine zaposljivosti, povezane z MA	Spodbujanje in izvajanje sistema znanja in inovacij v kmetijstvu (ang. AKIS) v okviru SKP.
Proučevanje trendov trga dela večnamenskega kmetijstva ter priprava poklicnih profilov in na kompetencah temelječih poklicnih standardov.	Finančna pomoč, kot so skladi za spodbude, investicijska posojila, subvencije, nepovratna sredstva, pristojbine in obrestne mere, je prilagojena potrebam MA.
Razvoj metodologije in priprava sodobnih modularno zasnovanih izobraževalnih programov.	Svetovalne storitve za kmete o agrotehničnih praksah, upravljanju kmetij, trženju in promociji proizvodov.
Usposabljanje in nadgrajevanje spretnosti učiteljev, praktikov in vodij usposabljanja na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja.	Pomoč na področju prehranske varnosti, veterinarske in fitosanitarne zaščite rastlin in živali
Zagotavljanje strokovne podpore in svetovanja ponudnikom poklicnega in strokovnega izobraževanja.	Izboljšanje pridelave in predelave hrane.
Spodbujanje in usklajevanje različnih razvojnih in inovativnih projektov v poklicnih šolah.	Nadzor živil in živalske krme, analize v laboratorijih, zagotavljanje skladnosti s standardi Evropske unije.
Razvoj sodobnih učnih gradiv in učnih tehnologij v poklicnem izobraževanju.	Zagotavljanje dobre kmetijske prakse in izobraževanje prebivalstva o prehranski varnosti.
Sodelovanje v EU strokovnih organizacijah in mrežah za poklicno in strokovno izobraževanje.	Zagotavljanje podpore pri razvoju podeželskih območij in pomoči pri pridobivanju podpore za kmetijske proizvajalce.
Mreženje in hitri zmenki z delodajalci.	Vzpostavitev različnih registrov in podatkovnih zbirk, povezanih s kmetijskimi gospodarstvi.
Posvetovanja o izzivih v tujini, podjetništvu, pripravnstvu ...	Oblikovanje lokalnih razvojnih strategij ter usmerjanje in spremljanje njihovega izvajanja, vključno z uporabo podpornih sredstev.
Osebnostno prilagojeno karierno svetovanje, ki študentom pomaga učinkovito upravljati njihovo poklicno pot.	Zagovarjanje interesov lokalnih deležnikov s podeželskega območja v postopkih oblikovanja, sprejemanja in izvajanja politik in predpisov.
Izvajanje raziskav in razvoja na področju kmetijstva za povečanje produktivnosti in izboljšanje učinkovitosti. Znanstvene raziskave.	
In še veliko več	

Dejavnost:

Oglejte si kratek video posnetek [Operativne skupine EIP-AGRI: sodelovanje za inovacije](#)¹², v katerem boste izvedeli, kako lahko sodelovanje z različnimi partnerji v projektih operativnih skupin kmetom pomaga najti inovativne rešitve za izzive, s katerimi se soočajo, in kako lahko ti projekti pripeljejo do novih priložnosti.

3.1.6. Informacije s področja podjetniškega svetovanja

Danes je podporna mreža za podjetništvo raznolika in obsežna, saj se razteza prek mednarodnih in nacionalnih pobud, sega pa tudi v šolski sistem.

Spodnja tabela ponuja vpogled v nekatere storitve podjetniškega svetovanja.

Tabela 8: Nekaj informacij s področja podjetniškega svetovanja

Storitve podjetniškega svetovanja vključujejo...
Pomoč pri iskanju javnih in zasebnih finančnih sredstev ter pri pridobivanju finančnih spodbud za zagon podjetja.
Projektno tutorstvo s prilagojenim svetovanjem in podporo skozi proces ustanavljanja, razvoja in konsolidacije podjetja s specializirano svetovalno službo.
Prilagojeno poslovno usposabljanje, ki temelji na podjetnikovem predhodnem znanju in njegovih potrebah za optimalno upravljanje podjetja.
Poslovno gostovanje kot pomoč v začetni fazi podjetniškega projekta ali v procesu razvoja in konsolidacije.
Mreženje z drugimi podjetji in organizacijami za izmenjavo znanja in izkušenj ter vzpostavitev možnih načinov sodelovanja.
Različna izobraževanja s področja poslovanja, zaposlovanja, zakonodaje in razvoja posebnih poklicnih kompetenc
Priprava in izvajanje EU projektov, informacije o razpisih, podpora pri oblikovanju poslovnih in strateških načrtov, izobraževanj in seminarjev.
Spodbujajo konkurenčnost, nudijo finančno pomoč za zagon poslovnih projektov ter pomoč pri izvajanju postopkov in pridobivanju potrebnih certifikatov.
In še veliko več

3.1.7. Svetovanje prilagojeno osebam s posebnimi potrebami

Temeljno načelo demokratične družbe je zagotoviti, da imajo osebe s posebnimi potrebami enake pravice in priložnosti, da dobijo in obdržijo delo glede na svoje želje in sposobnosti.

Mednarodna zakonodaja poudarja pravico oseb s posebnimi potrebami do ustreznega usposabljanja in kariernega svetovanja, skratka do sistema popolne rehabilitacije, katerega cilj je najti mesto za osebe s posebnimi potrebami na odprtem trgu dela.

Spodnja tabela ponuja vpogled v storitve svetovanja prilagojenega osebam s posebnimi potrebami, ki jih ponujajo različne organizacije.

Tabela 9: Nekaj informacij s področja svetovanja prilagojenega osebam s posebnimi potrebami/ranljivim skupinam

Svetovanje prilagojeno ljudem z posebnimi potrebami vključuje...
Zagotavljanje informacij o ukrepih za spodbujanje zaposlovanja, izobraževalnih in zaposlitvenih možnosti.
Oblikovanje individualnih načrtov za strokovno zaposlitev in splošno podpiranje razvoja poklicne poti.
Organiziranje različnih izobraževanj za pripadnike ranljivih skupin in obveščanje o različnih možnostih izobraževanja in razvoja.
Pomoč pri iskanju delodajalcev, ki bodo najbolje izkoristili njihove sposobnosti in se hkrati ustrezno prilagodili njihovim izzivom.
Uporaba pristopa, osredotočenega na posameznika, in sodelovanje z udeleženci pri raziskovanju njihovih spretnosti, interesov in poklicnih želja.
In še veliko več

3.2. Uporaba informacij za različne skupine na trgu dela.

Na trgu dela se delodajalci pri zaposlovanju novega osebja srečujejo z različnimi povpraševanji in zahtevami. Razpoznati morajo bistvene kompetence za vsako delovno mesto in upoštevati pravne smernice. Agencije za zaposlovanje zagotavljajo nepogrešljivo pomoč z informiranjem o prostih delovnih mestih, iskanjem usposobljenih kandidatov in pravnim svetovanjem. Poleg tega organizirajo dogodke, namenjene spodbujanju povezav med delodajalci in potencialnimi zaposlenimi, zlasti na področjih, na katerih primanjkuje kadrov. V tem poglavju je predstavljena ključna vloga svetovalcev za zaposlovanje, ki delodajalcem pomagajo pri spretnem vodenju postopka zaposlovanja.

3.2.1. Ponudba delovne sile - delodajalci

Premislite o naslednjih vprašanjih:

Katere informacije potrebujejo delodajalci pri zaposlovanju kandidatov? Ali jim lahko zastavijo vprašanja, ki jih zanimajo v zvezi z zaposlitvijo? Katere kompetence so pomembne za razpisano delovno mesto?

Zavod za zaposlovanje in agencije za zaposlovanje nudijo delodajalcem celovito podporo pri iskanju ustreznega osebja in drugih storitev prek pisarn za delodajalce. Posebej usposobljeni svetovalci za delodajalce opravljajo:

- pomoč pri objavi prostega delovnega mesta;
- svetovanje in pomoč pri iskanju usposobljenih in motiviranih kandidatov;
- prostor za zaposlitvene razgovore s sodelovanjem svetovalcev;
- pomoč pri izpolnjevanju vlog in obrazcev v okviru storitev, ki jih ponujajo;
- informacije o aktualnih spodbudah za zaposlovanje in usposabljanje brezposelnih;
- informacije o zakonskih obveznostih delodajalca pri zaposlovanju novega delavca;
- ozaveščanje delodajalcev o različnih pomembnih temah na trgu dela (položaj starejših delavcev na trgu dela, dostojno delo, zaposlovanje invalidov, zaposlovanje tujcev);
- povezovanje in sodelovanje z različnimi partnerji na trgu dela, na primer z združenji delodajalcev.

Svetovalci za delodajalce organizirajo različne zaposlitvene in karijerne dogodke:

- predstavitve prostih delovnih mest, poklicev, delodajalcev;
- mini zaposlitveni sejmi za zaposlovanje v poklicih, kjer na trgu dela primanjkuje usposobljenih kandidatov;
- hitri zmenki;
- drugi podobni dogodki.

3.2.2. Povpraševanje po delovni sili

Iskalci zaposlitve, ranljive skupine, brezposelni, študenti in učenci si morajo zastaviti vrsto vprašanj:

Katera zaposlitev je prava zame? Ali bi raje večino delovnega časa preživel zunaj na polju, ali bi raje sodeloval pri projektih razvoja podeželja ali zbiral vzorce hrane? Bi raje delal v laboratoriju ali v komercialnem okolju? Kakšne so zaposlitvene možnosti z mojimi znanji in spretnostmi?

Postopek kariernega svetovanja je obsežen in zapleten. Z njim se srečamo na različnih stopnjah karierne poti, kjer potrebujemo informacije, kot so:

- ugotavljanje posameznikovih osebnostnih lastnosti, vrednot, prepričanj, interesov, znanja, zanimanj, sposobnosti;
- osebnostne lastnosti: vzgoja v družini, socialno okolje, želje, samozavedanje, motivacija...;
- oblikovanje zaposlitvenih in kariernih ciljev ter dejavnosti za doseganje le teh;
- pridobivanje poklicnega znanja in spretnosti;
- vključevanje v ukrepe aktivne politike zaposlovanja;
- vodenje lastne kariere in učenje veščin iskanja zaposlitve;
- odpravljanje ovir za zaposlitev zaradi zdravstvenih težav.

4. Komunikacija znotraj modela kariernega svetovanja (GSM)

4.1. Uvod

Premislite o naslednjih vprašanjih:

Ali so komunikacijske spretnosti pomembne za poklicno in osebno rast ter uspeh? Katere besede, ton glasu, pisni dokumenti in komunikacijski kanali bi morali biti uporabljeni za čim boljše razumevanje? Ali različne vrste komunikacijskih kanalov učinkovito dosežejo predvidenega prejemnika?

Izvor izraza "komunikacija" izhaja iz latinske besede "communicare", ki označuje dejanje deljenja ali dajanja v skupno rabo. Komunikacija, ki je opredeljena kot proces "razumevanja in izmenjave pomena", vključuje izražanje pomena v ustni in pisni obliki, pri čemer ne zajema le tega, kar je povedano, ampak tudi način, kako je posredovano.

Uživajte v pisanju? Ali vam je enostavno poklicati neznanca ali govoriti pred veliko skupino ljudi? Morda vam je kdo rekel, da ne govorite jasno ali da je treba izboljšati slovnico. Ali si zaradi tega želite komunicirati več ali manj? Za nekatere je to lahko pozitiven izziv, medtem ko je za druge odvrčajoč. V vsakem primeru pa je vaša sposobnost komuniciranja bistvena za vašo samopodobo.

Učinkovito komuniciranje vključuje razumevanje besed, tona glasu, neverbalnih gest in pisnih dokumentov, pa tudi aktivno poslušanje in branje, ki namiguje na posameznikove vrednote in prioritete drugih.

Za osebno rast in uspeh so ključne jasne komunikacijske spretnosti, tako ustne kot pisne. Izboljšanje teh spretnosti lahko izboljša odnose, zaposlitvene možnosti in globalni vpliv v svetu.

Po podatkih Nacionalnega združenja kolidžev in delodajalcev (ang. NACE) je v nadaljevanju navedenih pet najpomembnejših osebnih lastnosti ali spretnosti, ki jih iščejo potencialni delodajalci:

- Komunikacijske spretnosti (ustne in pisne)
- Močna delovna etika
- Veščine timskega dela (dobro sodeluje z drugimi, skupinska komunikacija)
- Inicijativnost
- Analitične sposobnosti"

4.2. Komunikacijski proces

Da bi boljše razumeli proces komuniciranja, ga lahko razčlenimo na osem bistvenih elementov, vsak od njih ima ključno vlogo v celotnem procesu:

1. Vir
2. Sporočilo
3. Kanal
4. Sprejemnik
5. Povratna informacija
6. Okolje
7. Kontekst
8. Motnje

Sporočilo je zasnovano, ustvarjeno in poslano s strani **vira**. V primeru javnega nastopanja je vir oseba, ki govori. Ta posreduje sporočilo tako, da občinstvo seznanj z novimi informacijami. Govornik sporočilo prenaša tudi s svojim tonom glasu, govorico telesa in izbiro oblačil. Govornik se najprej odloči za sporočilo - kaj bo povedal in kako ga bo povedal. Na koncu z opazovanjem odziva občinstva ugotovi, kako dobro je bilo sporočilo sprejeto in se odzove s pojasnili ali dodatnimi informacijami.

Sporočilo sestavlja spodbudo ali pomen, ki ga je vir ustvaril za prejemnika ali občinstvo. Vključuje uporabo besed za posredovanje pomena in zajema različne vidike, kot so neverbalni znaki, organizacija, slovnica, slog in drugi elementi, ki prispevajo k njegovemu posredovanju.

Kanal je pot, po kateri sporočilo ali sporočila potujejo med virom in prejemnikom. Kanali so lahko pisni in govorni. Pisni kanali vključujejo pisma, opomnike, časopise, članke, elektronska sporočila, tvite itd. Govorjeni kanali lahko vključujejo komunikacijo iz oči v oči, govore, telefonske klice, radio, video klice itd.

Prejemnik prejme sporočilo od vira, ga analizira in interpretira na načine, ki so lahko namerni ali nenamerni s strani vira, kar včasih privede do napačne interpretacije. V vlogi prejemnika za zaznavanje in razumevanje sporočila uporablja svoja čutila, kot so poslušanje, gledanje, dotikanje, vonj in/ali okus.

Povratne informacije so sestavljene iz sporočil, ki jih prejemnik pošlje nazaj viru. Ko se zavestno ali nezavedno odzove na vir, mu posreduje povratno informacijo. Ne glede na to, ali so ti povratni signali posredovani verbalno ali neverbalno, omogočajo viru, da oceni učinkovitost in natančnost (ali njeno pomanjkanje) sporočila. Poleg tega povratne informacije prejemniku ali občinstvu ponujajo priložnost, da zahteva pojasnilo, izrazi strinjanje ali nestrinjanje ali predlaga načine, kako sporočilo narediti bolj zanimivo. Večje število povratnih informacij je povezano z večjo natančnostjo sporočanja

Okolje se nanaša na celotno ozračje - tako fizično kot psihološko - v katerem se prenašajo in sprejemajo sporočila. Različni elementi, kot so okolica, ljudje, živali in tehnologija, lahko pomembno vplivajo na vaše sporazumevanje.

Kontekst komunikacijske interakcije je sestavljen iz delov, ki vplivajo na sporočilo, kot so okolje, prizorišče in pričakovanja vpletenih posameznikov. Namigi iz okolja imajo lahko neposredno ali posredno vlogo pri oblikovanju pričakovanj glede jezika in vedenja udeležencev.

Motnje, znane tudi kot šum, se nanašajo na vse, kar ovira ali spreminja predvideni pomen sporočila iz vira. Te motnje lahko izvirajo iz različnih virov, bodisi zunanjih bodisi notranjih/psiholoških. Takšen šum moti značilen postopek kodiranja in dekodiranja sporočila, ko potuje po kanalu med virom in sprejemnikom.

Figure 9: Komunikacija

Vir: <https://unsplash.com/s/photos/comunicacion>

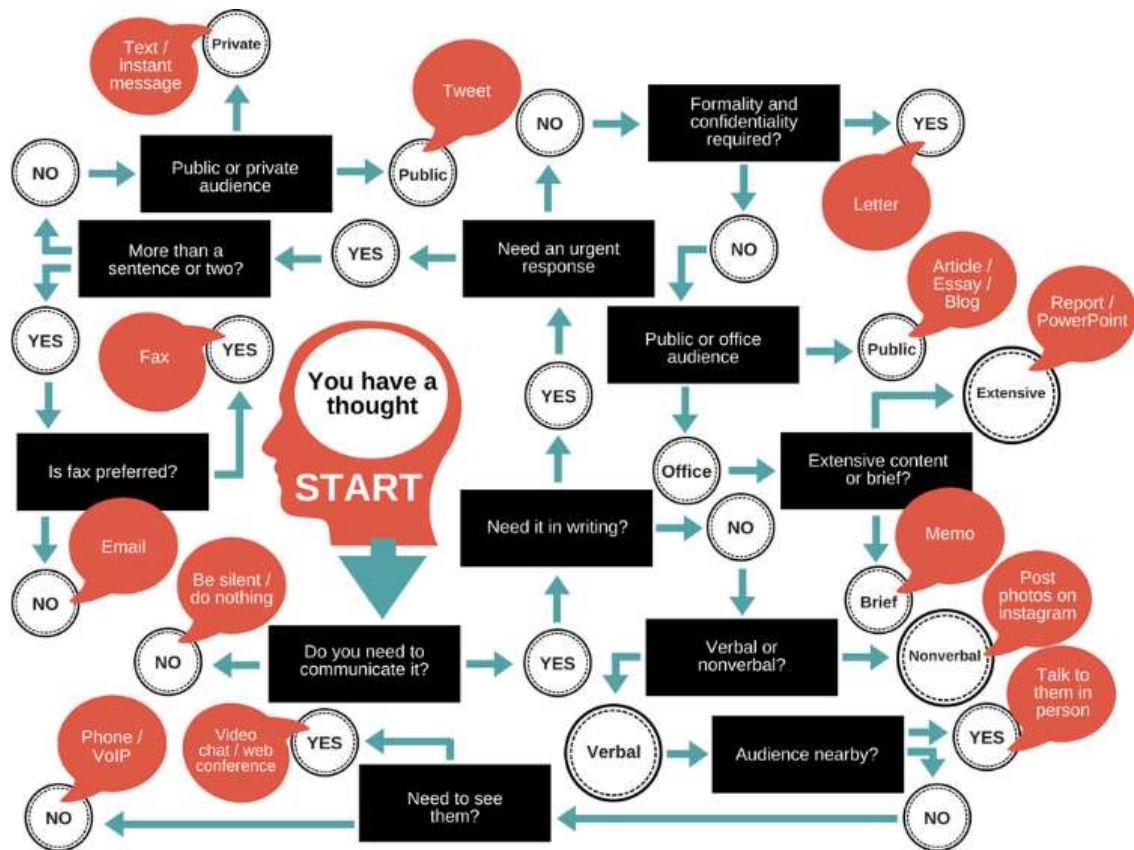
Več o komunikacijskem procesu lahko preberete v publikaciji [Poslovno sporazumevanje za uspeh](#)¹³ (ang. Business Communication for Success) (2015) Univerze v Minnesoti pod licenco Creative Commons. ([Ref. 1\)](#)

4.3. Komunikacijski kanali

Komunikacijski kanali so poti, po katerih poteka komunikacija.

Medij ali kanal je sredstvo, prek katerega se prenaša sporočilo, najprimernejši kanal pa je odvisen od občinstva, sporočila in komunikacijskega namena. Na voljo so tradicionalni kanali, kot so zapiski, pisma, osebni sestanki in telefonski klici, pa tudi medijske platforme, kot so elektronska sporočila, besedilna sporočila, videokonference, blogi in spletna mesta. Za učinkovito komuniciranje je pomembno, da jasno razumemo občinstvo in tako zagotovimo, da izbrani kanal učinkovito prenaša sporočilo.

¹³ <https://open.lib.umn.edu/businesscommunication/>

Slika 10: Diagram poteka postopka izbire kanala.

Vir: <https://kpu.pressbooks.pub/communicationsatwork/chapter/2-3-selecting-appropriate-channels>

Štiri glavne vrste medijev so ustni, pisni, vizualni in elektronski.

Ustno: komunikacija iz oči v oči (ang. F2F) ki zajema govore, predstavitve, dialoge, sestanke. Ta vrsta komunikacije omogoča takojšnje povratne informacije med pošiljateljem in prejemnikom ter neverbalne namige. Ustno komuniciranje je najprimernejše pri sporočanju občutljivih, slabih ali osebnih novic.

Pisna sporočila se uporabljajo za sporočanje rutinskih informacij osebam znotraj in zunaj organizacije. To so zapisniki, poročila, predlogi, opombe...

Vizualni dokumenti so komunikacijske oblike, v katerih ima eden ali več vizualnih elementov osrednjo vlogo pri posredovanju sporočil in so podprti z majhno količino besedila. To so npr. Slidedoc, infografske ilustracije...

Digitalni - elektronski mediji so danes nadomestili tiskana sporočila. Za njihovo uporabo je potrebna določena stopnja tehničnega znanja. To so blogi, spletne strani, družbeni mediji, ipd..

Komunikacijske kanale je mogoče razvrstiti glede na njihovo uporabo, izbira pravilnega komunikacijskega kanala pa mora temeljiti na namenu komunikacije.

- **Osebno:** sporočanje slabih ali občutljivih novic, posredovanje osebnih podatkov, želja biti prepričljiv.
- **Glasovna pošta:** kratka in preprosta sporočila, kadar pošiljatelj ne potrebuje takojšnjega odziva.

- **Telefon:** osebna interakcija ni potrebna, pošiljatelj pa potrebuje takojšen odziv.
- **Kratka sporočila:** potrebna je pisna evidenca, hitri zapiski, asociacije, kaj storiti itd.
- **Elektronska pošta:** potrebna je pisna evidenca, komuniciranje z veliko skupino, takojšen sprejem, možen je samodejni odgovor.
- **Spletni forumi/strani:** za izmenjavo idej s širokim občinstvom, za zagotavljanje priložnosti za interakcijo z informacijami in njihovo revizijo. ([Ref. 2](#))

Dejavnosti:

Kliknite hiperpovezavo, da najdete [Obrazec Za Postopek Izbire Kanala](#)¹⁴. Podobno kot *Diagram poteka postopka izbire kanala* na Sliki 10 vas bo vodil skozi postopek izbire pravilnega kanala za komunikacijo.

Družabne medije lahko uporabljate v različne namene. **Angleška okrajšava SLIM** predstavlja štiri glavne načine uporabe družabnih medijev: Deljenje (Sharing), Učenje (Learning), Interakcija (Interaction) in Trženje (Marketing).

Sharing/Deljenje - Družbeni mediji omogočajo uporabo različnih načinov izmenjave informacij in idej. Svoje zamisli lahko objavite v pisni obliki, s slikami ali s pomočjo videoposnetkov in glasovnih posnetkov. Svoje občinstvo lahko tudi povežete z zanimivimi članki, slikami in videoposnetki. Informacije, ki jih delite, so lahko zasebne ali javne

Learning/Učenje - Družbeni mediji so lahko dragoceno osebno učno orodje. Zlahka lahko pridobite informacije o svojih prijateljih in družini ter spoznate, kaj se dogaja v vaši skupnosti in po svetu. Hiter pretok informacij omogoča takojšen dostop do najnovejših novic. Danes so sveže novice pogosto objavljene prek družbenih medijev, še preden jih lahko tradicionalni mediji, kot so televizija in časopisi, podrobno pokrijejo. Družbeni mediji lahko razkrivajo tudi razpoloženje javnosti glede pomembnih vprašanj ali mnenja o bolj nepomembnih zadevah, kot so nove restavracije ali filmi, zato so bistveno orodje za ohranjanje obveščenosti in povezanosti.

Interacting/Interkacija - Interaktivna narava družbenih medijev odpravlja tradicionalne časovne in krajevne ovire, saj omogoča komunikacijo iz oči v oči prek tehnologij video klepeta, kot je Skype. Mobilne naprave in platforme, kot so Facebook, Instagram, LinkedIn in Twitter (zdaj znan kot X), omogočajo digitalno klepetanje in pošiljanje sporočil s prijatelji in družino ter celo interakcijo s člani medijev, vladnimi uradniki, profesionalnimi športniki in zvezdniki.

Marketing/Trženje - Družbeni mediji se vse bolj uporabljajo za trženje in promocijo podjetij, neprofitnih organizacij in posameznikov. Podjetja promovirajo sebe in svoje izdelke, neprofitne organizacije zbirajo sredstva, posamezniki pa se tržijo potencialnim delodajalcem. Omogočajo tudi promocijo idej in pomembnih dogodkov. ([Ref. 9](#))

¹⁴<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=JNkb7GoKqUqqicmAMWwESWx-bsAEhm5Jh7fCDiEBByVUOUUzQ09SRU9XMLZKTjKTzBHRUNWUkVUYS4u>

5. Evropske platforme - EPALE, CEDEFOP, ESCO in druge

- V Evropi so na voljo različna orodja in viri za karierno svetovanje, ki posameznikom pomagajo pri informirani izbiri poklica in načrtovanju poklicnega razvoja.
- Ta orodja pogosto zagotavljajo vlade, izobraževalne ustanove in organizacije za podporo poklicnemu razvoju. Med pogostimi orodji in storitvami kariernega svetovanja v Evropi so:
- Javni zavodi za zaposlovanje (JZZ) - številne evropske države imajo javne zavode za zaposlovanje, ki nudijo karierno svetovanje, pomoč pri iskanju zaposlitve ter informacije o možnostih zaposlovanja in usposabljanja.
- EUROPASS je evropska iniciativa, ki ponuja vrsto spletnih orodij in informacij, ki posameznikom pomagajo pri upravljanju njihove kariere in učenja. Vključuje orodja za izdelavo življenjepisov, jezikovnih potnih listov in priloge k diplomu Europass za preglednost kvalifikacij.
- Evropska klasifikacija spretnosti/kompetenc, kvalifikacij in poklicev (ang. ESCO) je evropski okvir za spretnosti in kompetence, ki se lahko uporablja pri kariernem svetovanju in iskanju zaposlitve.
- Nacionalni portali za karierno svetovanje: Številne evropske države imajo lastne nacionalne portale za karierno svetovanje, na katerih so na voljo informacije o možnostih izobraževanja in usposabljanja, zaposlitvenih možnostih in virih za načrtovanje kariere.
- EURES (Evropski zavodi za zaposlovanje) je mreža evropskih zavodov za zaposlovanje, ki zagotavlja informacije o zaposlitveni mobilnosti in podporo v državah Evropske Unije in Evropskega gospodarskega prostora (EGP). Ponuja storitve iskalcem zaposlitve in delodajalcem.
- Centri Euroguidance - evropska mreža centrov, ki nudijo svetovanje o učnih priložnostih, kvalifikacijah in karierah v Evropi. Ti centri zagotavljajo informacije strokovnjakom za karierno svetovanje in javnosti.
- Spletna orodja za karierno orientacijo - na voljo so različna spletna orodja in testi za karierno orientacijo, ki posameznikom pomagajo oceniti njihove sposobnosti, interese in nagnjenja ter raziskati primerne poklicne možnosti.
- Storitve kariernega svetovanja - številne izobraževalne ustanove, vključno z univerzami in poklicnimi šolami, svojim študentom ponujajo storitve kariernega svetovanja. Te storitve zagotavljajo individualno svetovanje in podporo pri načrtovanju poklicne poti.
- Zasebne storitve kariernega svetovanja - v številnih evropskih državah so posameznikom, ki iščejo individualizirane karierne nasvete in podporo, na voljo zasebni karierni svetovalci in svetovalne storitve.
- Programi mentorstva - nekatere organizacije in institucije v Evropi ponujajo mentorske programe, ki povezujejo izkušene strokovnjake s posamezniki, ki iščejo usmerjanje in svetovanje pri razvoju svoje kariere.
- Oglasne deske in spletna mesta za zaposlovanje - spletne oglasne deske in spletišča za zaposlovanje pogosto ponujajo informacije, povezane s kariero, objave delovnih mest in orodja, ki iskalcem zaposlitve pomagajo uskladiti njihova znanja in spretnosti z delovnimi priložnostmi.

- Delavnice in seminarji o zaposljivosti - javni in zasebni organi organizirajo različne delavnice in seminarje za izboljšanje veščin zaposljivosti, kot so pisanje življenjepisa, priprava na razgovor in strategije iskanja zaposlitve.

Pomembno je opozoriti, da se razpoložljivost in obseg teh orodij in storitev poklicne orientacije med posameznimi evropskimi državami lahko razlikujejo. Posamezniki, ki iščejo karierno orientacijo, se morajo pri lokalnih kariernih centrih, izobraževalnih ustanovah in ustreznih vladnih agencijah pozanimati o virih, ki so značilni za njihovo regijo ali državo.

Če se osredotočimo na brezplačne, prosto dostopne in na spletu temelječe rešitve za karierno svetovanje, so na voljo številni spletni viri, ki mladim pomagajo pri sprejemanju pozitivnih poklicnih odločitev, na primer:

- [Oblikuj svojo prihodnost \(ang. Design my future\)](#)¹⁵ - zagotavlja z dokazi podprte brezplačne vire, ki mladim pomagajo pri sprejemanju pozitivnih odločitev.
- [Mreža za usmerjanje Euro Guidance \(ang. Euro Guidance Network\)](#)¹⁶ - je mreža nacionalnih centrov za vire in informacije za svetovanje.
- In še veliko drugih.

5.1. EPALE

[EPALE](#)¹⁷, znana tudi kot Spletna platforma za učenje odraslih v Evropi, je evropska, večjezična skupnost strokovnjakov za izobraževanje odraslih z odprtim članstvom, med katerimi so strokovnjaki za izobraževanje odraslih, vključno z izobraževalci in izvajalci usposabljanja odraslih, svetovalnim in podpornim osebjem, raziskovalci in akademiki ter oblikovalci politik.

EPALE financira program Erasmus+. Je del strategije Evropske unije za spodbujanje dodatnih in boljših možnosti za učenje vseh odraslih. To počne s podpiranjem in krepitvijo poklicev s področja izobraževanja odraslih. Članom omogoča, da se povezujejo s kolegi iz vse Evrope in se od njih učijo, in sicer prek blogov, forumov in orodij za iskanje partnerjev, ki jih dopolnjujejo fizična srečanja.

EPALE zagotavlja veliko kakovostnih in natančnih informacij, ki so pomembne za strokovnjake s področja izobraževanja odraslih. Sčasoma vse več teh vsebin zagotavljajo člani sami z aktivnim sodelovanjem v skupnosti.

Z močno uredniško politiko, osredotočeno na skupnost izobraževanja odraslih, si EPALE prizadeva, da bi se vsi uporabniki na spletnem mestu počutili dobrodošle in zaupali informacijam, predstavljenim na tej platformi. Vsakodnevne dejavnosti upravlja osrednja podporna skupina, ki ji pomaga 37 nacionalnih podpornih skupin po vsej Evropi. EPALE si prizadeva, da bi uporabnike vključeval v celoten razvoj platforme, s čimer bi zagotovil, da bi ta izpolnjevala pričakovanja uporabnikov in jim zagotavljala potrebne informacije za spremljanje razvoja na področju izobraževanja odraslih po vsej Evropi.

¹⁵ <http://www.designmyfuture.eu/>

¹⁶ <https://euroguidance.eu/>

¹⁷ <https://epale.ec.europa.eu/en>

5.2. CEDEFOP

CEDEFOP¹⁸ je kratica za Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja. Je agencija EU s sedežem v Solunu v Grčiji. Glavno poslanstvo CEDEFOP-a je podpirati razvoj politik in sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja v Evropi. Agencija zagotavlja raziskave, analize in informacije o poklicnem usposabljanju in izobraževanju ter tako pomaga državam članicam Evropske unije pri izboljševanju in posodabljanju njihovih sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

CEDEFOP si prizadeva tudi za spodbujanje sodelovanja in izmenjave primerov dobrih praks na področju poklicnega usposabljanja med državami EU. Ima ključno vlogo pri razvoju evropskega ogrodja kvalifikacij (ang. EQF), ki pomaga zagotoviti, da so kvalifikacije priznane in primerljive med državami članicami EU.

Okrajšano je, CEDEFOP, evropska agencija, ki se osredotoča na razvoj in usklajevanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja v državah EU, spodbujanje razvoja spretnosti ter omogočanje lažje izmenjave informacij in najboljših praks na tem področju.

5.3. ESCO

ESCO¹⁹ je kratica za Evropsko klasifikacijo spretnosti, kompetenc in poklicev (ang. European Skills, Competences, and Occupations). Gre za večjezično evropsko klasifikacijo spretnosti, kompetenc, in poklicev. ESCO je okvir in zbirka podatkov, ki ju je razvila Evropska komisija v podporo trgu dela ter dejavnostim izobraževanja in usposabljanja v državah Evropske unije (EU) in Evropskega gospodarskega prostora (EGP).

ESCO zagotavlja skupni jezik za opisovanje in razvrščanje spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev, ki je uporaben za različne namene:

1. Zaposlovanje in trg dela: ESCO pomaga pri usklajevanju iskalcev zaposlitve s prostimi delovnimi mesti tako, da zagotavlja standardiziran način opisovanja zahtev delovnega mesta ter posameznih spretnosti in kvalifikacij.
2. Izobraževanje in usposabljanje: Pomaga pri usklajevanju programov izobraževanja in usposabljanja s spretnostmi in kompetencami, ki jih zahteva trg dela.
3. Javni zavodi za zaposlovanje: ESCO pomaga pri kategorizaciji in razvrščanju prostih delovnih mest, kar javnim zavodom za zaposlovanje olajša izvajanje storitev usklajevanja kandidatov in delovnih mest.
4. Razvoj politike: Vlade in organizacije lahko uporabljajo ESCO za analizo trga dela, razvoj politik in spremljanje trendov na trgu dela.

ESCO je na voljo v 28 jezikih in je hierarhično strukturiran s široko klasifikacijo spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev, zato je vsestransko orodje za različne deležnike na trgu dela in v izobraževalnem sektorju v EU in EGP. Prispeva k preglednosti trga dela in mobilnosti, saj zagotavlja skupni referenčni okvir za razumevanje in opisovanje znanj in spretnosti ter zaposlitvenih možnosti.

¹⁸ <https://www.cedefop.europa.eu/en>

¹⁹ <https://esco.ec.europa.eu/en>

6. REFERENCE/ POVEZAVE

- Ref. 1: Poslovno komuniciranje za uspeh avtorja Univerze v Minnesoti ima licenco Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, razen kjer je navedeno drugače. Online <https://open.lib.umn.edu/businesscommunication/>
- Ref. 2: Komunikacija pri delu. Za Kwantlen Polytechnic University priredila Karen Vance iz knjige Communication @ Work (2019), ki so jo napisali Tom Bartsiokas, Robin Potter in Tricia Hylton iz knjige A College-to-Career Guide to Success (2019), delno prirejeno iz knjige Business Communication for Success (2015). Online: <https://kpu.pressbooks.pub/communicationsatwork/>
- Ref. 3: Cuesta, H., Dr.Kumar, S.Izdal Packt Publishing Ltd, Birmingham B3 2PB, Združeno kraljestvo. Oktober 2013. <https://subscription.packtpub.com/book/data/9781785289712/copyrightpg>
- Ref. 4: : Deepmala, S., Upadhyay, A. Informacijska pismenost: Pregled, 2021/12/27. Online https://www.researchgate.net/publication/357339684_Information_Literacy_An_Overview
- Ref. 5: Nath, H., Informacijska družba, Space and Culture India 4(3):19-28, marec 2017. Online: https://www.researchgate.net/publication/315771521_The_Information_Society
- Ref. 6.: Pearson, J., Nelson, P., Uvod v človeško komunikacijo: McGraw Hill, 2000.
- Ref. 7: Projekt AgriNext, Centri poklicne odličnosti. Model storitev usmerjanja, rezultat 1.2. Online: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442
- Ref. 8: Vloga in pomen informacije v sodobni družbi -http://colos.fri.uni-lj.si/eri/INFORMATIKA/Podatki_in_informacije/vloga_in_pomen_informacije.html and [podatek_informacija \(uni-lj.si\)](http://colos.fri.uni-lj.si/eri/INFORMATIKA/Podatek_informacija_(uni-lj.si))
- Ref. 9: Namen socialnih medijev. Spletna stran Premišljeno učenje. Online: <https://thoughtfullearning.com/inquireHSbook/pg271>
- Ref. 10: UNESCO, Informacijska pismenost, zadnja posodobitev: 20. april 2023, online: <https://www.unesco.org/en/ifap/information-literacy>
- Ref. 11: Van Huylenbroeck,G., Vandermeulen, V., Mettepenningen, E., Verspecht.A, Multifunktionalnost kmetijstva: Pregled opredelitev, dokazov in instrumentov, Living Rev. Landscape Res., 1, (2007), 3. Online: <http://lrlr.landscapeonline.de/Articles/lrlr-2007-3/>

7. ZAKLJUČEK

Večnamensko kmetijstvo (ang. MA) je globalno sprejet princip za kmetije in njihovo vlogo. Kmetija ustvarja tako zasebne dobrine kot ekonomske rezultate s pridelavo hrane, živinorejo in dopolnilnimi dejavnostmi (kmečki turizem, predelava hrane, vrtec, neposredna prodaja hrane, izobraževalni programi, ipd.). V okviru MA lahko kmetijska dejavnost tudi oblikuje krajino, zagotavlja okoljske koristi, kot so ohranjanje zemljišč, trajnostno upravljanje obnovljivih naravnih virov in ohranjanje biotske raznovrstnosti, ter prispeva k socialno-ekonomski vitalnosti številnih podeželskih območij.

MA bi moral biti generator novih poslovnih modelov (ekološko trajnostni modeli z večjo okoljsko ozaveščenostjo), sprememb proizvodnih sistemov ter izboljšanj finančne in ekonomske donosnosti kmetij.

Obstoječi GSM na Hrvaškem, v Sloveniji, Španiji in na Irskem kažejo na številne javne in zasebne organizacije in zavode, ki ponujajo svetovanje na štirih področjih: splošno, strokovno, podjetniško in svetovanje prilagojeno osebam s posebnimi potrebami. V vsaki od omenjenih držav so zagotovljene razvejane mreže storitev svetovanja na različnih stopnjah poklicne poti, ki so dobro razporejene in dostopne lokalnim skupnostim. Storitve svetovanja znotraj izobraževalnega sistema (poklicno izobraževanje, univerze ...) in za področje vseživljenjskega učenja so zelo dobro razvite in jih podpirajo pristojna ministrstva za izobraževanje. V kmetijskem sektorju obstaja precejšnja pestrost formalnega izobraževanja in velik obseg neformalnega izobraževanja. Usmerjanje v šolah zajema tri ločena, vendar medsebojno povezana področja osebostnega in socialnega razvoja: podjetniško usmerjanje, izobraževalno svetovanje in poklicno svetovanje. Postopki storitev kariernega svetovanja ustrezajo posameznikovim sposobnostim, interesom in vrednotam. Javne storitve kariernega svetovanja delujejo brezplačno.

SWOT analiza obstoječega sistema GSM kaže določene slabosti. Mreženje med kariernimi svetovalci, poklicnimi svetovalci in drugimi deležniki na trgu dela večnamenskega kmetijstva ni vzpostavljeno, informacije in stiki pa so razpršeni. Prepoznavnost dejavnosti kariernih svetovalcev s strani različnih organizacij ni jasna. Znanje iz področja večnamenskega kmetijstva in razvoja podeželja med splošnimi svetovalci in na strani javne uprave je pomanjkljivo. Kmetje so slabo ozaveščeni o vseživljenjskem učenju/usposabljanju na področju strokovnih in mehkih veščin, slaba pa je tudi preglednost neformalnega usposabljanja, zlasti zaradi nezadostne informacijske pismenosti kmetov (zlasti starejših). Prisotnost svetovalcev na terenu je prenizka, kmetom pa primanjkuje individualizirane podpore po načelu "vse na enem mestu". Potrebna so ustrezna finančna sredstva za zagotavljanje večje kakovosti informacij in usposobljenih svetovalcev (pomanjkanje strokovnih svetovalcev za novejšje/modernejše poklice ali kot odziv na spremembe in potrebe na trgu dela).

V sredini novega GSM sta večnamensko kmetijstvo in razvoj podeželja z namenom ozaveščanja o priložnostih na teh področjih za vključevanje v formalno in neformalno izobraževanje, novih poklicih in podjetniških priložnostih ter ohranjanju in povečevanju števila delovnih mest na podeželju in gostote podeželskega prebivalstva.

Izboljšanje komunikacije in informiranja deležnikov na trgu dela za področje večnamenskega kmetijstva ter spodbujanje motivacije za vseživljenjsko učenje in posodabljanje usposabljanja na področju večnamenskega kmetijstva je treba doseči z informacijsko izmenjevalnimi mesti (ang. IES) v novem GSM. Za štiri države (Hrvaško, Irsko, Slovenijo in Španijo) v projektu AgriNext bo IES zagotovljeno na platformi AgriNext in bo fizično organizirani kot del poslovnih inkubatorjev za podeželsko odličnost. IES za področje večnamenskega kmetijstva pomeni točko za izmenjavo informacij za področja splošnega kariernega svetovanja, strokovnega svetovanja, podjetniškega svetovanja, svetovanja prilagojenega osebam s posebnimi potrebami in za različne ravni:

deležnike na trgu dela večnamenskega kmetijstva, neposredne karijerne svetovalce, svetovalce - posrednike in oblikovalce politik.

Vloga oblikovalcev politik trga dela na zadnji ravni novega sistema GSM je zelo pomembna, zlasti na področju zakonodaje in vzpostavitve skladov za podporo boljšemu ozaveščanju in obveščanju kmetov in drugih deležnikov na področju večnamenskega kmetijstva, izobraževanja in spodbujanja vseživljenjskega učenja za bolj usposobljene in informacijsko ažurne svetovalce.

Obstoj številnih spletnih orodij za storitve svetovanja je hkrati prednost in slabost za ponudnike svetovanj in njihove uporabnike - po eni strani ponujajo številne priložnosti za obe strani trga, po drugi strani pa lahko ponudnike storitev svetovanja in uporabnike zavedajo in zmedejo s starimi ali nepreverjenimi podatki, zato moramo svetovalce in uporabnike o tej temi ustrezno izobraziti.